

DAN MLADOSTI

Kot nalašč je dan mladosti sredi pomladi, ko se vsa narava razcveti in ko tudi vsi ljudje, po dolgi zimi in prehodnih deževjih spet veselo zadihajo na izletih, sprehodih, v vrtičkih; ko se z otroci znova prikažejo na soncu, ko si starčki spet pretegnejo ude v udobni toploti.

Vsak živi s svojo generacijo, a vsi se med seboj prepletamo, povezujemo, saj nas družita skupna misel socialističnega samoupravljanja in dejstva neodvisne Jugoslavije. Kaj torej ne bi dneva mladosti doživeli in proslavili vsi, ki tako ali drugače čutimo, da smo mladi, da smo del te celote, ki se imenuje SFRJ.

Seveda pa tega dne ne vemo samo z našimi mladimi pokolenji in prihodnostjo naših rodov, z našimi upi in načrti, ampak tudi z rojstnim dnevom tistega, ki je ves ta naš osvobodilni boj vodil, ki je utemilil revolucijo, iz katere so zrastle temelji našega samoupravljanja in v katerem so združena vsa jamstva za zdravo, ploden razvoj naših sledečih pokolenj. Gre za rojstni dan tovariša Tita.

Že dolgo nosilci zvezne štafetne palice in dodatnih štafetnih palic iz vseh predelov naše domovine prinašajo tudi iskrene pozdrave in čestitke nas vseh Titu za njegov in naš praznik. Značilno je bilo, da je letos zvezna štafeta začela prav na slovenskih tleh, v železarskih Ravnah na Koroškem. Toliko bolj smo torej od vsega začetka vključeni v to reko dobrih želja tudi mi. Prav zdaj, pred prihodom zvezne štafete in vseh področnih štafet v Beograd, te izraze svoje ljubezni do Tita še stopnjujemo, znova izražamo svoje upanje in prepričanje, da nam bo kljub visokim letom ostal še dolgo zdrav na čelu domovine.

Vzporedno s to mislijo in čestitkami Titu pa je v tej uri tudi primerno in koristno, če vsak zase pregleda svoje delovišče in svoje naloge. Ali smo storili vse, kar moramo za to našo socialistično skupnost? Ali smo dovolj razumeli Titove pozive k splošni odgovornosti in kolektivni odgovornosti? Ali se zavedamo dovolj resnice, ki jo je že med narodno osvobodilnim bojem zapisal pesnik: Tito — to smo mi vsi!

PRIPRAVE NA PRAZNOVANJE DNEVA ISKRE

Na torkovi 7. seji predsedstva koordinacijskega odbora sindikata SOZD Iskra so najprej obravnavali priprave na tradicionalni dan Iskre, ki bo letos v Zajčji dobri pri Ljubljani, v organizaciji DO Iskra Avtomatika. Ker bo na tem dnevu potrebno predati zastavo organizatorju prihodnjega dneva Iskre, so potrdili predlog DO Iskre IEZE, naj bi bil dan Iskre 1980 v Iskrini TOZD v Žužemberku.

V naslednji točki so govorili o pripravah na naslednjo sejo DS SOZD Iskra, nakar so poslušali poročila o delu nekaterih komisij KOS SOZD Iskra.

Med informacijami je predsedstvo KOS poslušalo tudi informacijo o gradnji prizidka k Iskrini stolpnici.

V informaciji je bilo rečeno, da se je Iskra odločila za gradnjo prizidka v

okviru celotne arhitektonske zasnove kulturnega doma Ivana Cankarja zato, ker sodi prizidek v nedeljivo celoto že obstoječe poslovne stavbe Iskre. Ker se že gradi Kulturni dom Ivana Cankarja, naj bi hkrati dogradili tudi Iskrin prizidek. Sredstva za financiranje izgradnje prizidka se namenja iz naslova najemnine obstoječih površin Iskrine poslovne stavbe. Lastniški idealni deleži v bodočem prizidku so v istem sorazmerju, kot velja za poslovno stavbo.

Pri vsem tem pa velja pripomniti, da bo z istočasno gradnjo Kulturnega doma Ivana Cankarja tudi naša gradnja neprimerno cenejša spričo obstoječe tehnologije dela na gradbišču vključno z vso potrebno infrastrukturo.

D.Ž.

Usklajevanje samoupravnih aktov

17. maja je član poslovnega kolegija Pavle Gantar sklical sestanek sekretarjev DO SOZD Iskra, na katerem so najprej obravnavali predlog zakona o skupnih osnovah svobodne menjave dela, s posebnim poudarkom na določila glede uresničevanja svobodne menjave dela med delavci v delovnih skupnostih in delavci v TOZD, DO in drugih oblikah združevanja dela in sredstev. Ker bo potrebno zavoljo omenjenega predloga zakona uskladiti z njim samoupravni sporazum o združevanju v SOZD Iskra, so se domenili, da bodo formirali dve ekipi, izmed katerih bi prva pregledala samoupravni sporazum o združevanju v SOZD, druga pa bi delovala samo na področju usklajevanja omenjenega zakona z našimi samoupravnimi akti. Vendar naj bi bila akcija obeh ekip enotna in usklajena.

V drugi točki so obravnavali arbitražni postopek. Ugotovili so, da je bil samoupravni sporazum o interni arbitraži sprejet in da so bili tudi imenovani arbitri. Pri tem so poudarili, da je treba pri vseh sporih, ki nastajajo znotraj Iskre najprej seveda rešiti probleme in spore med samimi prizadetimi in šele potem sprožiti postopek za arbitražo.

V nadaljevanju sestanka so poslušali še informacijo o obvestilu skupščine SRS o stanju in problemih ustavnosti in zakonitosti (prvi izveček iz obvestila objavljamo v tej številki na drugem mestu). Ob koncu so na sestanku obravnavali še tekoče zadeve.

D.Ž.

Posvetovanje o projektni organiziranosti inovacijskih procesov

V dvorani Kluba delegatov v Ljubljani bo 20. maja interno posvetovanje o projektni organiziranosti inovacijskih procesov v SOZD Iskra, na katerega je član poslovnega kolegija SOZD Iskra Miloš Kobe povabil vse člane poslovnih kolegijskih organov SOZD, delovnih organizacij in TOZD, člane kolegija za raziskovalno dejavnost SOZD, individualne poslovne organe TOZD, vodje raziskovalnih enot delovnih organizacij in TOZD, predsednika delavskega sveta SGZD, člane odbora za razvojni program in raziskovalno dejavnost ter predstavnike drugih odborov DS SOZD in predstavnike družbenopolitičnih organizacij SOZD.

O tej konferenci smo poročali že v prejšnji številki našega glasila, zdaj pa je datum posvetovanja določen za 30. maja, tako da se bodo vsi nanj lahko še tem-bolj temeljito pripravili. Na posvetovanju bo osem strokovnjakov podalo vrsto poročil, v katerih bodo vsak po svoji plati obdelali vprašanje projektne organiziranosti inovacijskih procesov v našem SOZD.

O vlogi poslovnih organov v inovacijskih projektih bo spregovoril ing. Miloš Kobe in, kot lahko sklepamo iz gradiva njegovega referata bo obravnaval takoimenovane apriorne novosti proizvoda, oz. nove tehnologije in skušal izluščiti elemente tega procesa v vseh glavnih fazah razvoja, proizvodnje in trženja.

Gre namreč za vrsto predhodno praktično neznanih in neuporabljenih parametrov nove reprodukcije. Seveda delovna organizacija pristopi k tako zapleteni problematiki lahko različno in tudi razprava bo gotovo prispevala k nadaljnji večplastni osvetlitvi; pri tem pa ostaja še vedno nadvse pomembno, da so skrb in odgovornost poslovnih organov kot neposredna dejavnost.

Miloš Kobe zato posebej naglašja, (Nadaljevanje na 2. strani)

Iskrene čestitke za 87. rojstni dan!

Titova štafeta v Iskri

Med prvimi so pozdravili štafeto mladi Iskraši v TOZD Feriti.

Mestna konferenca Zveze socialistične mladine Slovenije in občinske konference ZSMS v Ljubljani so organizirale lokalno štafeto po Ljubljani in ljubljanskih občinah. Od srede, 16. maja do dneva mladosti je obhodila vrsto delovnih kolektivov, šol in ustanov. Štafeta je prinašala navdušenje v delovne kolektive s pismom k maršalu Titu:

Dragi naš tovariš Tito!

Tudi v letošnjem letu smo se mladi Ljubljanec odločili, da ponesejo po našem mestu lokalno štafeto, s katero želimo izraziti najtoplejše in najiskrenejše čestitke vseh mladih v delovnih organizacijah, in društvih, za tvoj 87. rojstni dan.

Z našo ljubljansko štafeto ti sporočamo: da smo mladi, v katere imas ti vedno neomejeno zaupanje, trdno odločeni nadaljevati pot izgradnje samoupravne socialistične družbe. Pri tem so za nas temeljnega pomena pridobitve in izročilo našega revolucionarnega boja v pred, med in po vojnem času. Mladi Ljubljanec, mesta heroja, se zavedamo pomena razvijanja revolucionarnih tradicij, krepitev in podružbljanja ljudske obrambe in družbene samozasčite. To dokazujejo številni mladi v enotah teritorialne obrambe, pohodnih enotah in drugih oblikah aktivnosti naše organizacije.

Veliko nam pomeni tudi tvoje vsestransko razumevanje in spodbuda pri organiziranju mladinskega prostovoljnega dela. Tudi v tem letu bomo mladi Ljubljanec na številnih zveznih, republiških in lokalnih delovnih akcijah prispevali k izgradnji naše domovine, hkrati pa izgrajevali tudi nas same v delovnem duhu socialistične solidarnosti.

Dragi naš Tito, lahko bi še mnogo govorili o naši vsakdanji aktivnosti na najrazličnejših področjih. Med temi so seveda na prvem mestu naše naloge na delovnih mestih v delovnih organizacijah, šolah in povsod drugod, kjer skušamo po naših močeh in znanju prispevati k lepšemu in boljšemu jutri vseh delovnih ljudi in občanov. Zavedamo se težine in celovitosti tega dela. Ponosni smo na doseženo, neuspehi nas silijo v iskanje novih rešitev in moči.

Mladi Ljubljanec ti sporočamo trdno odločnost, da bomo nadaljevali veliko revolucionarno pot bratstva in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije ter pripravljenost, da v vsakem trenutku branimo neodvisnost in neuvrčenost naše samoupravne socialistične družbe. Letošnje leto je za nas mlade toliko pomembnejše, ker slavimo pomembno jubileje Z veze komunistične mladine, velike predhodnice naše organizacije. Proslavitev teh, partijskih, sindikalnih in drugih obletnic združujemo v mesecu maju.

Z iskrenimi in pristranskimi čestitkami k tvojemu 87. rojstnemu dnevu ter ti hkrati želimo obilo zdravja in sreče mladi Ljubljanec.

V novogoriški Iskri je bil prejšnjo soboto redni sestanek društva JUMV (jugoslovansko društvo za motorje in motorna vozila) — podružnica Slovenije. Na sestanku so obravnavali reorganizacijo društva in podružnice, kadrovske zadeve, v strokovnem delu sestanka pa so posvetili največ pozornosti temi: gospodarska panoga vozil in motorjev v Sloveniji v naslednjem planskem obdobju.

Udeležencem sestanka je pomočnik glavnega direktorja Zvonko Repič predstavil DO Avtoelektrika, seznanil pa jih je tudi z nadaljnjimi razvojnimi načrti. Po končanem sestanku so si skupno ogledali proizvodne TOZD Avtoelektrike s sedežem v Novi Gorici.

V soboto dopoldne je odpotovalo v Beograd 600 mladink in mladincev iz novogoriških srednjih šol, kjer se bodo priključili ostalim 10.130 mladim iz vse Jugoslavije, da bodo skupno nastopili na proslavi dneva mladosti in rojstnega dne tov. Tita. Novogoriške mladinke in mladinci, ki bodo zastopali Slovenijo na prireditvi ob izročitvi štafete mladosti tov. Titu, so se za nastop temeljito pripravili, saj je to zanje čast in ponos, enkratno in nepozabno doživetje.

V petek, 25. maja bo na proslavi z naslovom „Pozdrav Titu, mladosti, partiji, svobodi in miru“ v imenu milijonov jugoslovanskih mladink in mladincev izročila štafeto palico tov. Titu ter mu prenesla iskrene čestitke in pozdrave mladine, pionirjev, delovnih ljudi, vsega prebivalstva socialistične Jugoslavije 22-letna študentka medicinske fakultete iz Prištine Sanija Hiseni.

Na našem posnetku je zadnja preizkušnja zahtevne vaje, ki je terjala veliko truda več kot teden dni po 7 ur dnevno v novogoriškem športnem parku.

Problem uresničevanja ustavnosti in zakonitosti

Te dni je Ustavno sodišče SRS izročilo Skupščini SR Slovenije obvestilo o stanju in problemih uresničevanja ustavnosti in zakonitosti, s katerimi se je neposredno ali posredno srečevalo pri svojem delu v preteklem dveipolletnem obdobju. Ker je omenjeno obvestilo zelo pomembno za razvoj samoupravnih odnosov, ga bomo objavili v dveh kratkih izvečkih.

Razvoj samoupravnih odnosov po načelih in določbah, ki jih postavlja ustava in ki jih podrobneje urejajo zakon o združenem delu in drugi sistemski zakoni, je brez dvoma dolgoročen proces. Ta proces ne more potekati brez časovnih krivih in zastojev, ki pa ne smejo biti takšni, da bi slabili same osnove sistema in ustavna načela ter zameglili pot k ciljem, ki si jih je postavila naša družba. Za uresničevanje navedenih odnosov je bistvenega pomena vztrajen boj za dosledno uveljavljanje odločujočega položaja delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela in v celotnem sistemu razširjene reprodukcije na podlagi dohodkovnih odnosov, svobodne menjave dela in sistema planiranja.

Ugotoviti velja, da se vloga delavcev v združenem delu in delovnih ljudi in občanov pri izgradnji novih družbeno-ekonomskih in družbenopolitičnih socialističnih samoupravnih odnosov širi in utrjuje, pa je vsakdanja praksa ponekod še daleč od tistega, kar bi na sedanji stopnji razvoja še vedno uveljavljati. Kljub na vseh nivojih prisotnim intenzivnim prizadevanjem, da bi bile organizacijske oblike združenega dela in samoupravni splošni akti usklajeni z ustavo in zakonom in kljub nespornim pozitivnim rezultatom, ki so bili pri tem doseženi, v neposredni dejanski praksi delavcev še vedno nima tistega položaja in tiste vloge, ki mu jo na področju odločanja o dohodku in na področju samoupravnega urejanja drugih odnosov v združenem delu zagotavljata ustava in zakon. To se kaže tako znotraj organizacij združenega dela kot v samoupravnih interesnih skupnostih, pa tudi pri odločanju v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti. Ob tem velja še posebej poudariti, da še ni vzpostavljen samoupravni sistem odločanja o sredstvih za razširjeno reprodukcijo. Prav tako razvoj naših samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov pri svobodni menjavi dela in sicer tako na področju družbenih dejavnosti kot na področju materialne proizvodnje.

Ustavno sodišče ni izključni dejavnik varstva ustavnosti in zakonitosti, ločen od delegatske skupščine in celotne samoupravne baze. S svojo dejavnostjo je vključeno v prizadevanje zavestnih subjektivnih sil, ki vodijo nenehni boj za odločujočo vlogo delavskega razreda in vseh delovnih ljudi in občanov na temeljih in v pogojih socialističnega samoupravljanja.

Z opozorilom na celoten splet družbeno-ekonomskih in družbenopolitičnih problematike, v okviru katere opravlja ustavno sodišče svoje naloge pri zagotavljanju ustavnosti in zakonitosti, ustavno sodišče poudarja, da se pri svojem delu ne omejuje na ozko normativno primerjavo obravnavanih samoupravnih splošnih aktov, zakonov in drugih predpisov z ustavo ali zakonom, marveč upošteva pri ocenjevanju ustavnosti in zakonitosti dejanske družbeno-ekonomske odnose in sedanjo stopnjo razvoja naše celotne družbe. To prihaja v praksi do izraza tudi v primerih, ko ustavno sodišče v postopkih za oceno ustavnosti ali zakonitosti ne razveljavi obravnavanega samoupravnega splošnega akta ali predpisa, marveč določi udeleženi samoupravni organizaciji in skupnostim in družbenopolitičnim skupnostim primeren rok za njegovo uskladitev z ustavo in zakonom.

V zvezi s splošno oceno stanja na področju uresničevanja ustavnosti in zakonitosti je treba opozoriti na okoliščino, da državni organi — posebej še izvršilni in upravni organi v nezadostni meri spremljajo uresničevanje zakona in drugih predpisov. V praksi pogosto spregledajo ali pa celo dopuščajo nezakonita stanja in ravnanja na pomembnih področjih družbenega delovanja. V posamičnih primerih je ustavno sodišče ugotovilo, da so takšna stanja oziroma ravnanja nekateri družbeni dejavniki celo podpirali, na kar kažejo opažanja ustavnega sodišča pri obravnavanju konkretnih zadev. Na to kaže tudi dejstvo, da so pobudniki postopka za oceno

ustavnosti in zakonitosti v pretežni meri delovni ljudje in občani kot posamezniki, veliko manj pa nastopajo kot predlagatelji ali pobudniki dejavnosti, ki jim ustava to dolžnost nalaga, jih za to pooblašča in jih k temu zavezuje. Razen sodišč združenega dela, vrhovnega sodišča, republiškega javnega tožila in družbenih pravobranilcev samoupravljanja se državni, družbeni in samoupravni organi skorajda ne pojavljajo s predlogi pred ustavnim sodiščem. To velja tudi za organe, ki so po ustavi izrecno dolžni zadržati izvrševanje neustavnega ali nezakonitega splošnega akta in začeti pred ustavnim sodiščem postopek za njegovo oceno. Vse to seveda vpliva negativno na široko dejavnost ustavnosti in zakonitosti.

Motiv za vložitev pobude za oceno ustavnosti in zakonitosti nekega predpisa ali samoupravnega splošnega akta je v pretežnem številu osebna prizadetost občana, ki meni, da se mu je pri odločanju o neki njegovi pravici ali interesu zgodila krivica, in sicer ne zaradi morebitne nepravilne uporabe predpisa ali samoupravnega splošnega akta — v takem primeru mu je zagotovljeno sodno varstvo pred sodiščem združenega dela oziroma pred rednim sodiščem — marveč zato, ker naj bi bili uporabljeni predpis ali samoupravni splošni akt v neskladju z ustavo in zakonom. Pri tem ne gre le za neke obrobne ali manj pomembne kršitve ustavnosti ali zakonitosti, marsikatera pobuda opozori na aktualen širši družbeni problem.

Največ pobud zadeva samoupravne splošne akte organizacij združenega dela. Pri tem zavzemajo precejšen delež pobude za oceno ustavnosti in

zakonitosti samoupravnih splošnih aktov s področja delitve osebnih dohodkov in dodeljevanja stanovanj in stanovanjskih posojil. Precej pobud se nanaša na samoupravne splošne akte samoupravnih interesnih skupnosti in odloke občinskih skupščin. Razen tega so delavci in občani vložili tudi vrsto pobud za oceno ustavnosti posameznih določil nekaterih republiških zakonov.

Kar zadeva učinke odločb ustavnega sodišča, je treba opozoriti na pojav, da marsikateri samoupravni subjekt, ki niso udeleženci konkretnega postopka, menijo, da odločba ustavnega sodišča, ki njih neposredno ne zadeva, zanje ni pomembna. Res je, da odločbe ustavnega sodišča zadevajo le oceno konkretno obravnavanega predpisa ali samoupravnega splošnega akta in se njihov učinek ne razteza avtomatsko tudi na enake oziroma podobne rešitve v drugih predpisih in samoupravnih splošnih aktih. Ne glede na to pa v teh odločbah sprejete ocene in stališča ustavnega sodišča presegajo okvire konkretnega ustavnosodnega spora s tem, da dajejo tudi drugim subjektom ustrezno orientacijo pri urejanju enakega ali podobnega vprašanja v njihovih predpisih oziroma samoupravnih splošnih aktih.

V preteklem letu so bila v tem smislu obravnavana na skupnih posvetovanjih ustavnih sodišč med drugim tale vprašanja: pristojnost ustavnih sodišč organizacij združenega dela, ki imajo v svoji sestavi temeljne organizacije združenega dela na območjih več republik ali avtonomnih pokrajin, primerjava mnenj in stališč ustavnih sodišč, sprejetih v postopkih za oceno ustavnosti in zakonitosti kriterijev za dodeljevanje stanovanj in stanovanjskih posojil v samoupravnih splošnih aktih organizacij združenega dela, pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev v organizacijah združenega dela, ki opravljajo svoje posle v inozemstvu: moralnopolitična primerčnost kot pogoj za sklenitev delovnega razmerja oziroma za pridobitev družbene funkcije; vprašanje enakopravnosti pri zaposlovanju; pojavi prisvajanja sredstev družbene lastnine na skupinsko lastninski podlagi.

Posvetovanje o projektni organiziranosti inovacijskih procesov

(Nadaljevanje s 1. strani)

da prenašanje te vloge in s tem posameznih zadolžitvev na posamezne službe projekt samo degradira in zavlačuje izvedbo. Pri vseh razvejanih službah gre vendar za kompleksno zadolžitvev pristojnih poslovnih organov. Ni mogoče otroka, ki se ni shodil, spustiti na tek z zaprekami.

Erik Vrenko, je iz svojih bogatih izkušenj pripravil poročilo o inovacijskem procesu, kot realizaciji razširjene reprodukcije. Pri tem je, združujoč proizvodni in politični vidik naglasil, da je v našem sistemu zaradi vsebine inovacijskega procesa, ki je družbeno najbolj pomemben element gospodarjenja, njegova organizacija v marsičem že določena z ustavo in zakonom o združenem delu, medtem ko funkcionalnost preverjamo s sistemom planiranja.

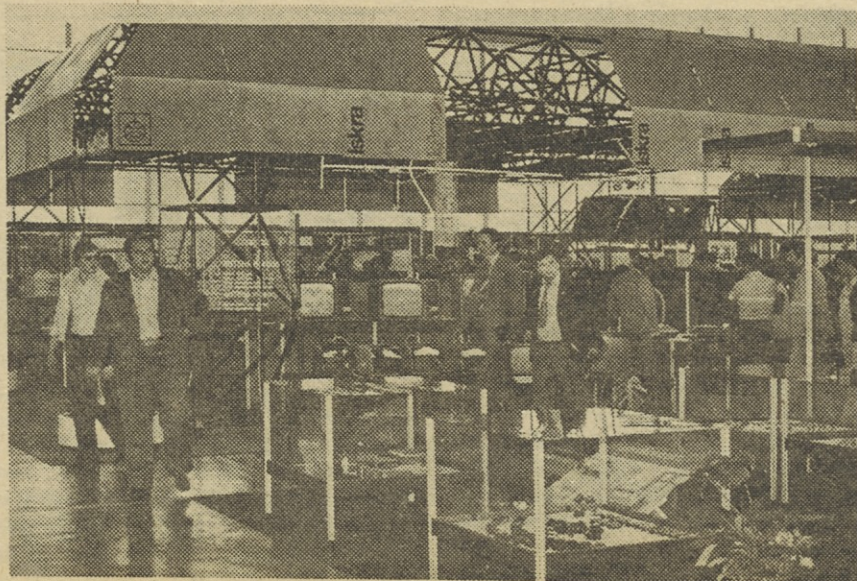
Iz tega pa je izpeljal sklep, da je organizacija inovacijskega procesa v bistvu le sinonim za organizacijo upravljanja razširjene reprodukcije.

Zaključni vidik v razpravi bo podal predsednik delavskega sveta SOZD Otmar Zorn, čigar prispevek nosi naslov „Družbenopolitični in samo-

upravni aspekti projektne organiziranosti inovacijskih procesov.“ Meni, da se je treba potemtakem inovacij lotiti na projektni način, kar narekuje tudi ustrezno projektirano vlogo samoupravnih organov in družbenopolitičnih dejavnosti.

Od splošnih deklaracij moramo preiti na konkretna razreševanja problemov pri izvedbi inovacij. Res je sama izvedba projekta strokovno tehnične narave, zaradi česar je tudi vloga samoupravnih in družbenopolitičnih organizacij omejena na spremljanje, oz. opazovanje od zunaj, vključno s pravico, da pokličejo posameznika, ali skupino na odgovornost v zvezi z izvajanjem projekta, če je le projekt samoupravno potrjen. Toda ta pravica kontrole mora biti dejanska, kajti sicer se vloga samoupravnih in družbenih dejavnikov skrči samo na ugotavljanje. Še več, pravica samoupravnih in družbenopolitičnih organov organizacij naj bi že vnaprej terjala, da bodo projekti izdelani tako, da bodo v vseh fazah razumljivi in, da bo torej sodelovanje samoupravnih in družbenopolitičnih organizacij možno in tvorno.

Mak

Sejemska služba Marketinga I.C. je spet opravila dobro delo.

Posvetovanje o mikroelektroniki

Strokovna sekcija za elektronske sestavne dele, mikroelektroniko in materiale, ki deluje v sklopu jugoslovanskega združenja za ETAN, to je organizacijo, ki združuje strokovnjake s področja elektronike, telekomunikacij, avtomatike in nukleistike, je pred dnevi organizirala v Beogradu posvetovanje o mikroelektroniki.

Beograjsko zasedanje sodi v okvir prireditve oziroma posvetovanj, ki jih ta sekcija pripravlja vsako leto — eno posvetovanje je splošno in zajema problematiko elektronskih sestavnih delov in materialov, drugo pa je bolj specializirano in je s področja mikroelektronike.

Kot že rečeno je bilo letošnje specializirano posvetovanje v Beogradu. Strokovna sekcija se vsako leto odloča za drugo mesto, lahko bi rekli tudi za drug industrijski bazen, pač glede nato, kje je razvojni in proizvodni potencial s področja mikroelektronike največji. Cilj tega je znan — zajeti želijo čim širšo strokovno javnost. Po dve posvetovanji o mikroelektroniki sta bili doslej v Ljubljani in v Zagrebu,

ter po eno v Nišu in Banja Luki, ter zdaj v Beogradu.

Letošnji vodilni temi zasedanja sta bili „Načrtovanje in aplikacija integriranih vezij s posebnim poudarkom na zanesljivosti, drugo takšno pomembnejše področje pa so bili diskretni elementi. Naslov te teme je bil „VPLIV MONOLITNIH INTEGRIRANIH VEZIJ NA KONCEPCIJO RAZVOJA DISKRETNIH ELEKTRONSKIH SESTAVNIH DELOV KROGOV IN NAPRAV.“

Z obema temama je sekcija zajela široko področje ter s tem omogočila vsem zainteresiranim, da so se aktivno vključili v delo posvetovanja.

Poleg teh dveh glavnih tem je bilo na posvetovanju tudi več referatov z drugih področij, kot na primer tehnologije, aplikacije integriranih vezij itd. — vsega skupaj 35 strokovnih del.

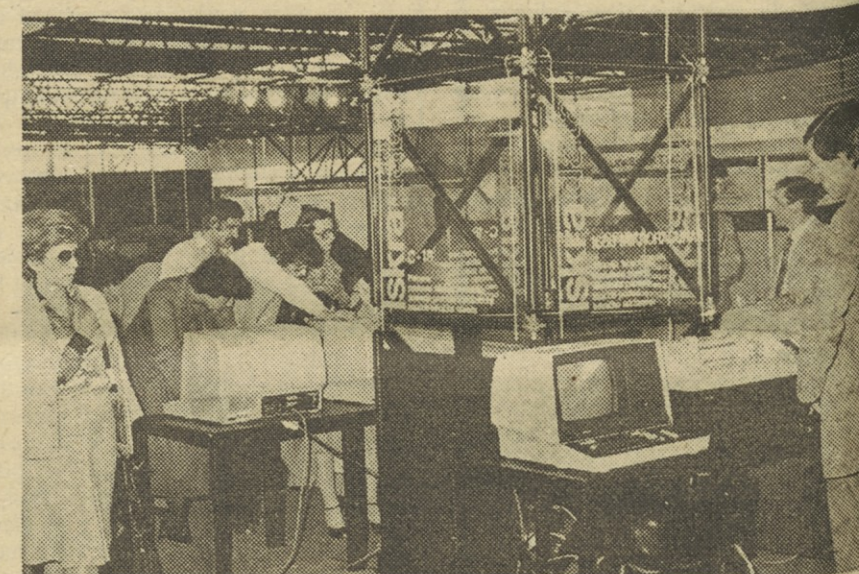
Vidno mesto so na posvetovanju imeli tudi Iskrini predstavniki. Njihovi referati so opozorili zlasti na to, da se je Iskra odločila še za tesnejše sodelovanje z inštituti in znanstvenimi ustanovami, zlasti Ljubljansko elektro in fakulteto in Inštitutom Jožefa Stefana.

Uspešno na sejmu tehnike v Beogradu

V soboto so na beograjskem sejmišču zaprli 23. mednarodni sejem tehnike, na katerem je nadvse uspešno sodelovala tudi Iskra. Ta prireditev, ki je ena največjih v Jugoslaviji in stopa

nekje z ramo ob rami z jesenskim zagrebškim velesajmom, je zbrala več kot 600 razstavljalcev iz 22 držav, ki so predstavili okoli 15 tisoč eksponatov.

Na že tradicionalnem mestu v dvorani 2 je Iskra razstavila lastno računalniško tehniko, izdelke telekomuni-

Osnovni poudarek zasnove našega razstavnega prostora je bil na računalništvu.

Modernizacija proge Dugo selo-Botovo

V okviru programa razvoja železniškega prometa v SR Hrvatski za razdobje do 31. 3. 1981, sodi tudi modernizacija 80 km dolge proge od Dugog Sela do Botova.

V decembru 1978. leta je investitor ŽTP Zagreb razpisal licitacijo. Kot najprimernejši ponudnik je bila v precej močni konkurenci domačih proizvajalcev izbrana ISKRA-AVTOMATIKA; in sicer kot dobavitelj in vgraditelj kompletnih signalno-varnostnih sistemov in lokalnih signalnih in telekomunikacijskih kablov ob progi.

Sama proga je dolga 80 km, maksimalna dovoljena hitrost vlakov je 140 km/h z dovoljenim osnim pritiskom do 20 t.

Signalno-varnostne sisteme bo Avtomatika vgradila tudi v sedem železniških postaj ob vsej dolžini proge, vgradila avtomatski progovni blok, zaščitila 34 cestnih prehodov ter avtostop naprave in napravo telekomande prometa.

Vrednost celotnega projekta oziroma njegova izvedba je 244,3 milijonov dinarjev; od tega zajema 168,4 milijonov vrednost opreme za signalizacijo in delo, 75,9 milijonov dinarjev pa vrednost opreme in del na polaganju progovnih in lokalnih kablov. V celoti je devizna komponenta manjša od 9%.

Pogodba je bila podpisana v Zagrebu, 18. t.m., rok za zaključek del pa je 31. 12. 1980.

Š.D.

kacij, merilne instrumente, avtomatiko, aparate za varenje, električna ročna orodja, izdelke široke potrošnje in avtoelektrike, baterije itd. Predstavili smo se tudi v dvoranih 7 in 9, kjer je Iskra Commerce oziroma njena temeljna organizacija Iskra Zastopstvo razstavila del proizvodnih programov Kodaka, Hewlett-Packard, BBC-Goerza in BBC Metrawatta, Polschröderja, Schaub-Lorenza in drugih.

Kot že rečeno, so se Iskrine proizvodne firme predstavile v dvorani 2 beograjskega sejma. V ospredju zanimanja so bili izdelki široke potrošnje, zlasti aparat za masažo, sušilniki, mešalci, sesalci za prah, kaloriferji, mikrovalovna pečica itd. Mnogi obiskovalci so se ustavili tudi pred novimi Iskrinim barvnim televizorjem Mediteran in Hi-Fi radijskim sprejemnikom Stereo SST 2030. Veliko zanimanje je bilo seveda tudi za druge izdelke, pri čemer velja zlasti opozoriti na novost v našem programu — Digimer-10, ki je na sejmu prejel priznanje za oblikovnost. Oblikovalec tega digitalnega univerzalnega instrumenta je Marjan Gnamuš iz Marketinga v Iskri Commerce. Zanimanje je veljalo tudi številnim novostim iz proizvodnih programov drugih Iskrinih organizacij, osrednji poudarek pa je sejemska služba iz Iskre Commerce tokrat namenila Iskrini računalniški tehniki, kjer smo predstavili mikroročunalnik Iskradata 1680 in sistem Iskradata C-18.

Nikakor seveda ne smemo pozabiti tudi na novo hišno telefonsko centralo iz Kranja EPABX 16, ki ima torej 16 priključkov, ter na „kolekcijo“ telefonskih aparatov od ATA 40 naprej.

Kot že rečeno, smo v dvoranih 9 in 7 predstavili firme, ki jih v Jugoslaviji zastopa Iskra Commerce. V dvorani 7 so si lahko obiskovalci ob izredno lepi stojnici ogledali mikrofilmsko

(Nadaljevanje na 3. strani)

Družbenopolitični delavci SOZD Iskra v TOZD AET

Tolminska občina je največja občina po površini v Sloveniji. Razprostira se med Bohinjskimi gorami, Baško grapo in Sočo. Šteje 21 tisoč prebivalcev, ki se v glavnem ukvarjajo z živinorejo, gozdarstvom in poljedelstvom. Seveda pa s tem ni rečeno, da je industrija popolnoma odmaknjena, saj so tu mnoge delovne organizacije, ki dajejo kruh prebivalcem te občine.

V Tolminu, na Poljubinskem polju je prava industrijska cona. Največja tovarna, ki ima tu svoje prostore je vsekakor tovarna AET, ki deluje kot temeljna organizacija novogoriške Iskre - Avtoelektrike.

Obisk družbenopolitičnih vodilnih delavcev SOZD je veljal v petek, 18. maja tovarni AET Tolmin. Na obisku so bili predsednik IO KOOS Janez Kern, predsednik aktiva zveze borcev Franc Križnar, predsednik KO ZSMS Augustin Čuha, predsednik odbora za samoupravljanje Jože Čebela ter odgovorni urednik glasila Iskra Dušan Zeljeznov. Goste so sprejeli direktor TOZD Milan Lesjak, predsednik DS TOZD Jurij Florjančič, predsednik OOS Rado Humar, predsednik aktiva ZSMS Ivo Konavec, član sekretariata OO ZK Božo Sarič, predsednik komisije za delovna razmerja in OD Živko Kavs, vodja kadrovske službe Janez Kavčič in namestnik predsednika

aktiva ZB Stanko Lapařja. S strani delovne organizacije so se razgovora udeležili predsednik DS DO Metod Gorenšek, predsednik KOS Zmago Lasič in predsednik aktiva ZB Živko Kokelj.

Razgovori, ki jih je označil predsednik Janez Kern kot večnamenske, so potekali zelo nevezano. Tovrstna praksa namreč kaže obojestransko korist, saj se tako na eni strani v celoti predstavi TOZD z gospodarskimi dogajanjem, rezultati dela in problematiko, na drugi strani pa so gostje seznanili udeležence razgovora z vsemi trenutnimi novostmi v SOZD.

Potem, ko je direktor Milan Lesjak pristrčno pozdravil goste, je povedal kratko zgodovino tovarne. Ustanovljena je bila leta 1955 z osnovnim ciljem proizvodnje vžigalnih svečk. Ta program se ni odvijal po načrtani poti, zato so pričeli z iskanjem dopolnilne proizvodnje in prišli na program elektro opreme za diesel motorje. Zaradi izredno zahtevne tehnologije, ki je takrat še niso imeli, zaradi majhnih serij in problemov s kvaliteto ter z odkupnimi cenami, ki niso pokrivalo stroškov, so se srečevali z velikimi težavami. Leta 1971 so se odločili, da ta program opustijo, saj so z nakupom licence osvojili proizvodnjo termogulatorjev za trajno žareče peči in

proizvodnjo oksidne keramike.

Se naprej so nadaljevali z iskanjem osnovnega programa in tako prišli v stike z novogoriško Iskro. Razgovori so hitro stekli v obojestransko korist in tako je prišlo do prenosa magnetnega vžigalnika iz Nove Gorice v Tolmin ter organiziranje TOZD leta 1975 v okviru Avtoelektrike. Kljub začetnim težavam s proizvodnjo za njih popolnoma novega izdelka, je proizvodnja stekla, vendar so uvideli, da bi bilo potrebno za proizvodnjo magnetnega vžigalnika po licenci Bosch zgraditi nove prostore. Vanje so se vselili lansko leto, investicija, ki je veljala okrog 120 milijonov pa je v zaključni fazi.

V tovarni AET je zaposlenih 420 delavcev. Kadrovska struktura je dokaj ugodna, saj imajo 10 zaposlenih z visoko izobrazbo, 11 z višjo, 35 s srednjo, 107 delavcev pa je kvalificiranih. Tudi štipendiranje je precej intenzivno, saj ima ta TOZD največ štipendistov glede na število zaposlenih izmed vseh TOZD v Avtoelektriki. Ob delu se na raznih šolah izredno izobražuje 11 delegatov na drugih šolah od poklicnih do fakultet pa imajo 59 štipendistov.

Tovarna AET je zaključila poslovanje v lanskem letu in v prvem tromesečju letošnjega leta z negativnimi rezultati. Na te pokazatelje vpliva sicer več objektivnih razlogov, saj ne smemo pozabiti, da proizvodnja v novih prostorih še ni v celoti stekla, tu so tudi izredno visoke obresti, ki so praktično čisti ostanek dohodka, težave pri nabavi najpotrebnejše strojne opreme, osvajanja nove tehnologije itd. Po periodičnem obračunu so na DS sprejeli akcijski program, ki je zajel razna področja poslovanja. Le-tega kontrolirajo enkrat mesečno, predvidevajo pa, da bodo rezultate poslovanja do konca letošnjega leta bistveno popravili. Za doseg te rezultate se borijo prav vsi, kar se odraža v večji zavzetosti, pri kontinuiranem zasledovanju stroškov in pri racionalnem izkoriščanju razpoložljivih obratovalnih sredstev. To pa velja za vse tri osnovne programe, magnetni vžigalnik, ogrevalne svečke za diesel motorje in oksidno keramiko.

Član sekretariata ZK Živko Kavs, je povedal, da je 10 članov organiziranih v ZK. Spregovoril pa je tudi o odličnem sodelovanju vseh DPO v TOZD, predsednik sindikata Rado Humar pa je med drugim povedal, da imajo 15 samoupravnih delovnih skupin, dotaknil pa se je tudi izobraževanja delegatov, kjer so že naredili nekaj korakov, saj so zanje pripravili 40-urni seminar v okviru občine.

Predsednik KO sindikata Janez Kern se je ob koncu razgovora vsem, ki so sodelovali v razpravi lepo zahvalil in posebej poudaril, da to ni bil zadnji razgovor in da bo prav temu srečanju sledilo še več pogovorov. Le tako je namreč najlepša priložnost in možnost krepitve sodelovanja med TOZD in SOZD Iskra. Ob koncu razgovorov pa so predstavniki TOZD AET Tolmin razkazali družbenopolitičnim delavcem Iskre svoje proizvodne prostore.

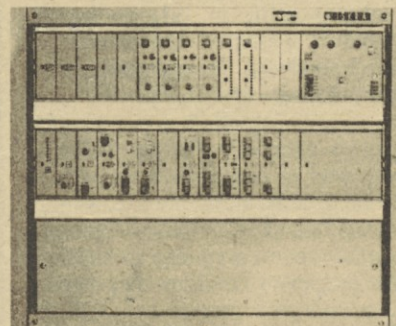
Lado Drobež

Marko Rakušek

Nagrada za uspešno izpeljano nalogo

Končno, žal z zamudo prinašamo zapis o skupini sodelavcev TOZD IPT—dipl. ing. Matjažu Leskovšku, Mirku Curku, Desanki Jagarinec in Francu Bojcu, letošnjih nagradencev Sklada Borisa Kidriča, ki so uspešno opravili zahtevno nalogo „Razvoj naprav za prenos komand, signalizacij in merjenj manjših in srednjih zmogljivosti — TM-15, naprave, ki jo v TOZD IPT že izdelujejo.

Znano je, da Iskra že dolga leta proizvaja večkanalne telegrafске naprave, s katerimi so uporabniki zaradi kvalitete in zanesljivosti delovanja zelo zadovoljni in širijo ugled Iskre kot solidnega proizvajalca telekomunikacijskih naprav. Licenco za proizvodnjo teh naprav je odkupila tudi irska firma Teletron. Telegrafске večkanalne naprave se uporabljajo tudi za prenos impulznih povork telekomandnih in telemerijskih naprav, ki jih tudi proizvaja Iskra predvsem za potrebe elektrogospodarstva. Nagradjeni inženirji Leskovšek, Curk, Jagarinec in Bojc so ravno na tem področju uspeli povečati Iskrino ponudbo. Naprave TM-15 za prenos komand signalizacij in merjenj manjših in srednjih kapacitet namreč dopolnjujejo vrzel, ki je v svetu in pri nas prisotna pri prenosu majhnega števila komand in merjenj.

Telemehanska naprava za sprejem 15 dvojnih komand in oddajo 60 i signali zacij ter 8 ali 16 telemerjenj z avtomatičnim preklopom na rezervno prenosno pot.

Matjaž Leskovšek.

Mirko Curk.

Franc Bojc.

Desanka Jagarinec.

Telemehanske naprave TM-15 predstavljajo v bistvu dopolnitev telegrafskih večkanalnih naprav v tem smislu, da je z dajanjem različnega števila funkcionalnih enot omogočeno projektantom, da zagotovijo racionalen in zanesljiv prenos manjšega ali srednjega števila komand signalizacij in merjenj. To je vsekakor njihova največja prednost, saj so pri manjših in srednjih zmogljivostih nekajkrat cenejše od vseh drugih domačih in uvoženih naprav.

Doslej prodane naprave delujejo brezhibno, zato vlada na tržišču zanje izredno zanimanje. Uporabljajo se lahko za daljinsko upravljanje in nadzor objektov za proizvodnjo, prenos in distribucijo električne energije, pri transportu nafte in plina, v železniškem prometu, na sodobnih avtocestah, v toplovodnih omrežjih, vzdolž vodovodov, za daljinski nadzor radiorelejnih postaj in nadzor telefonskih central brez posadke, v radioteleviziji, za prenos meteoroloških podatkov in drugod.

Razvojno nalogo je s kreditom pomagala financirati Raziskovalna skupnost Slovenije. Nagradenci so ob sodelovanju še drugih sodelavcev s področja za telegrafijo in iz konstrukcije v TOZD IPT obdelali popolnoma originalno zamisel in pripravili za proizvodnjo modularno družino telemehanskih naprav, ki bo brez dvoma upravičila koristnost vloženih sredstev. Naloga je zahtevala obliko študija, intenzivnega dela in dobrošerno mero znanja in izkušenj. Nagradjeni ustvarjalci Matjaž Leskovšek, Mirko Curk, Desanka Jagarinec in Franc Bojc z ostalimi sodelavci so za svoje prizadevno delo nagrado Sklada Borisa Kidriča nedvomno zaslužili in prav je, da jim ob tej priložnosti tudi mi iskreno čestitamo.

—J.C.—

2. razgovorov v TOZD AET v Tolminu.

Uspešno na sejmu tehnike v Beogradu

(Nadaljevanje z 2. strani)
Tehniko firme Kodak. V dvorani 9 TOZD zastopstva predstavila treh zorsko tehniko firme Polščöder ter amerilno tehniko BBC-jevih firm Goerz in Metrawatt ter Hewlett-Packard. V dvorani 2, nedaleč od osrednje Iskrine stojnice, si je bilo moč ogledati, še bolj pa slišati, izdelke zabavne elektro opreme nekaterih tujih firm, med njimi Schauba-Lorenza in drugih.

Obisk v Beogradu smo izkoristili tudi za krajša pogovora z vodilnimi Iskrina predstavnikoma na naših stojnicah — vodjem prodaje v beograjski

filiali Iskre Commerce Nikolo Šimbovskim; ter vodjo sektorja 4 v TOZD Zastopstva v Iskri Commerce Tomažem Hasslom. Oba sta izredno ugodno ocenila Iskrine stojnice — njihovo estetsko oblikovitost in namembnost, kot tudi razstavljeni program Iskrinih proizvodnih organizacij in dopolnilni program firm, ki jih zastopamo v Jugoslaviji.

Takšno ugodno oceno smo slišali tudi od številnih naših poslovnih partnerjev in slučajnih obiskovalcev.

Sestavljene organizacije združenega dela

(IZVLEČEK IZ POROČILA DRUŽBENEGA PRAVOBRANILCA SAMOUPRAVLJANJA SR SLOVENIJE)

NADALJEVANJE IZ 20. ŠTE VILKE

Poslovodni organi

Pretežno so predvideni individualni poslovodni organi, vendar pa je odločanje tudi v teh primerih v bistvu v domeni kolegijev, ki so sicer imenovani kot njihova posvetovalna telesa. Pri določanju kolegijskih poslovodnih organov je veliko tudi protizakonitih ali spornih rešitev, kor npr.: predsednik kolegijskega organa je hkrati individualni poslovodni organ DO; pojavljata se dva poslovodna organa: individualni in kolegijski, ki ga zastavljajo direktorji DO ali DSSS; poleg individualnega poslovodnega organa je določen tudi svet direktorjev z opisanimi pravicami, vendar brez dolžnosti (gre za posvetovalno telo, ki pa v praksi pogosto sprejema obvezujoče sklepe); kolegijski poslovodni organ je poslovodni odbor; kolegijski organ je sestavljen iz delegiranih članov podpisnic in delegatov DSSS SOZD, ob tem pa ni določil o predsedniku. Pravice in obveznosti so zelo pomankljivo določene (515. ZZZD). Opisi se nanašajo predvsem na koordiniranje, svetovanje, izvajanje, skoraj nič pa ne povedo, o čem direktor odloča.

Cepprav zakon pravi, da poslovodni organ tudi samostojno odloča o vodenju zadev, o izvajanju nalog, itd., kar je potrebno v samoupravnih aktih natančneje določiti. Le na ta način bo ta organ tudi odgovoren. e). Koordiniranje delovnega procesa. Le-te je praviloma pripisano poslovodnemu organu, vendar so naloge preobširne in celo take, ki sicer zahtevajo usklajevanje pred odločanjem npr. o združevanju dohodka,

sprejemanju planov, ipd. Na ta način je zabrisana razmejitev med upravljanjem in izvajanjem ter koordiniranjem nalog v delovnem procesu. Področje koordiniranja delovnega procesa in njegovo opredeljevanje je problematično opredeljeno tudi v TOZD in DO, zato gre temu vprašanju posvetiti več pozornosti.

f) Arbitraž

Reševanje sporov iz notranjih razmerij je, kot to zahteva zakon o združenem delu, opredeljeno v samoupravnem sporazumu o združevanju, vendar pa določila ne nudijo prave osnove za učinkovito razreševanje nesporazumov in spornih razmerij.

Nepravilnosti in nejasnosti so predvsem naslednje:

- določila o arbitraži, ki bi morala biti sestavni del sporazuma, opozarjajo, da bo to področje urejal drug samoupravni akt;
- arbitraž je pripisana pristojnosti razreševanja sporov iz pogodbenih razmerij, pri čemer ni jasno niti, za katera razmerja gre (587. čl. ZZZD);
- za reševanje sporov se predvideva uporaba zakonov, predpisov gospodarskega in civilnega prava (in ne določil iz samoupravnih sporazumov, ki urejajo medsebojna razmerja);
- urejanje postopkov pred arbitražo se pogosto v celoti prenaša v drug akt (statut). Po določilu 27. čl. Zakona o samoupravnih sodiščih bi morala biti organizacija in sestava arbitraže določena v sporazumu (število stalnih arbitrov, koordiniranje in volitve, čas trajanja in način razrešitve);
- v določilih ni zapisano, da so odločitve arbitraže dokončne in izvršne. Celotna vsebina določb kaže, da samoupravna sodišča še niso zaživel in da obstaja nezaupanje v samoupravno sodstvo.
- g). Izločanje in združevanje novih DO v SOZD

Določila, kažejo na veliko zaprtost in neelastičnost že organiziranih SOZD, saj zahtevajo, da DO, ki bi se hotele na novo združiti, pristanejo na vsa že obstoječa razmerja.

V.

PLANIRANJE V SESTAVLJENIH ZOD

Vsebinska in števila planskih aktov kažeta, da planiranje še ni postalo podlaga povezovanja in usklajevanja interesov oz. osnova združevanja dela in dohodka ter odločanja o celotni družbeni reprodukciji.

V aktih je veliko nepravilnosti in nezakonitosti v postopkih sprejemanja kot:

- določila o planiranju so že v samoupravnem sporazumu o združevanju pomankljivo opredeljena (ni upoštevan zakon o planiranju), še manj pa je konkretizacij opredeljevanja vsebine planskih aktov;
- po opredelitvah sodeč je plan SOZD neobvezen in neobvezujoč dokument;
- poimenovanje planskih dokumentov nima osnove v zakonu o planiranju;
- določeni so samovoljni postopki spreminjanja planskih dokumentov (širjenje neposrednega odločanja z referendumom in z zbori delavcev ali pa oženje na DS SOZD);
- namesto srednjeročnih planov predvideva večina SOZD sprejemanja letnih planov, ki jih zakon sploh ne pozna;
- ni določil o analizah uresničevanja srednjeročnih planov ter o sprejemanju smernic za ukrepe v prihodnjem letu; (o tem se ne razpravlja niti ob zaključnih računih);
- zapisana so tudi nejasna, nerazumljiva, pa tudi nesmiselna določila, ki kažejo, da delavci ne sodelujejo v procesu oblikovanja in sprejemanja aktov.

a) Število planskih aktov

Iz različnih aktov, ki so bili zbrani v 39 SOZD, je v bistvu težko ugotoviti, tako zaradi vsebine, kot formalnih opredelitev, za katere akte sploh gre.

Na osnovi medsebojne podobnosti aktov izhaja, da je imelo v novembru 1978 od 53 SOZD sprejete samoupravne sporazume o temeljih plana 20 SOZD; 13 SOZD je imelo akte v fazi osnutka ali predloga; 21 pa še ni začelo s pripravami tega planskega akta. V štirih SOZD, ki so nastale iz bivših DO pa so sporazume delovnih organizacij poimenovali v sporazume SOZD.

Srednjeročne plane je imelo 7 SOZD; 16 SOZD pa ima sprejete letne plane.

- Vsebinske pomankljivosti planskih aktov so predvsem: ni uresničeno načelo sočasnega in kontinuiranega planiranja;
- določila samoupravnega sporazuma o temeljih srednjeročnega plana in planih SOZD ne zagotavljajo realizacije ciljev iz sporazuma o združevanju;
- plani velikega števila SOZD so le zbirniki količinskih planov delovnih organizacij, ti pa zbirniki planov TOZD;
- nekatera določila predvidevajo obveznost združevanja sredstev za določene investicije tako, da predvidijo namen, višino in vire združevanja.

Delo družbenega pravobranilca samoupravljanja

Po zakonu o združenem delu ima družbeni pravobranilec samoupravljanja pravico do ukrepov in uporabe pravnih sredstev ter druge z zakonom določene pravice in dolžnosti, za uresničevanje družbenega varstva samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine. Zato objavljamo nekaj podatkov o delu pravobranilca v preteklem letu in problemih, ki jih največkrat srečuje pri svojem delu.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja v Kranju je lani obravnaval 516 zadev, ali 113 več kot v letu 1977, njihovo število iz leta v leto narašča.

Po vsebini so prevladovali zadevi, oz. kršitve iz delovnih razmerij, kjer zlasti izstopajo naslednja področja: prenehanje in sklenitev delovnega razmerja, študij ob delu, disciplinska odgovornost. Število teh zadev se je povečalo za 78 %, sledijo kršitve družbene lastnine ter kršitve na področju delitve dohodka in osebnih dohodkov. Na področju samoupravnega organiziranja je bilo 22 primerov manj kot v letu 1978, v 14 primerih je bila dana pobuda za ponovni preizkus samoupravnih splošnih aktov.

Med ukrepi in pravnimi sredstvi, ki jih je uporabil družbeni pravobranilec samoupravljanja se največkrat pojavljajo opozorila, pobude, predlogi in razne oblike pravne pomoči. Postopki so bili začeti največkrat na pobudo posameznih delavcev (222 primerov), družbenopolitičnih skupnosti ali njihovih organov (predvsem javnega tožilstva) v 84 primerih, samoupravnih organov OZD v 79 primerih, občanov v 37 primerih, na lastno pobudo v 33 primerih itd.

V preteklem letu je družbeni pravobranilec samoupravljanja pregledal več samoupravnih splošnih aktov, predvsem s področja dohodkovnih odnosov. Temu so sledile pobude za ponovni preizkus teh aktov, ker niso bili usklajeni z ustavo, zakoni, družbenimi dogovori ali drugimi samoupravnimi splošnimi akti.

Delavski sveti temeljnih in delovnih organizacij so sprejeli vse posredovane pobude. Pri tem je zanimivo, da delavci in njihovi delegati v delavskih svetih sprejemajo pobude kot način sodelovanja pri izpolnjevanju še ne povsem urejenih dohodkovnih in drugih odnosov. Res gre predvsem za to, da te pobude postanejo oblika dela in sodelovanja pri dopolnjevanju samoupravnih splošnih aktov in konkretnih odnosov v naših samoupravnih skupnostih.

Iz pregleda samoupravnih aktov s področja dohodkovnih odnosov je očitno, da so v več delovnih in temeljnih organizacijah združenega dela v naglici opravili to, sicer zahtevno in odgovorno delo in pri tem, zaradi posploševanja ter uporabe neustreznih modelov, obšli posamezna določila ZZD, določili odnose pri delitvi tako, da niso usklajeni z zakonom. Taki sporazumi in pravilniki lahko povzročijo nesporazume in konflikte v temeljnih organizacijah in DO.

Poglejmo nekaj neskladnosti z zakonom, ki so bile razvidne iz aktov: delovne organizacije, ki imajo v sestavi tozde, niso določile skupnih osnov in meril za razporejanje čistega dohodka, na osnovi katerih bi delavci temeljnih organizacij sami razporejali čisti dohodek. Postavljene osnove ne zagotavljajo tozdev v celoti možnosti upravljanja s celotnim prihodkom, ker so merila nerazdelana in se sredstva zaradi tega že naprej brez odločanja držujejo, kot npr. amortizacija, rezerve, skupna poraba, kar pomeni odvajanje upravljanja z dohodkom delavcev v tozdihi. Manjkajo tudi določbe o gibanju OD in skupne porabe, kadar dohodek raste ali pada pod predvideno višino. Tudi odvisnost OD od rasti življenjskih stroškov v večini primerov ni opredeljena.

Nerazumljivo je odlašanje s pripravljanjem in sprejemanjem samoupravnih sporazumov o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med delavci temeljnih organizacij in skupnimi službami. Te sporazume ima le malo delovnih organizacij.

Pri osebnih dohodkih so največkrat neustrezno urejena naslednja področja: odvisnost oz. neodvisnost sredstev za OD od gibanja dohodka v temeljni in delovni organizaciji; nerazdelane ali celo nedoločene so osnove za delitev OD po prispevku delavcev z upravljanjem in gospodarjenjem s sredstvi družbene reprodukcije in pravice do nadomestil, ko se poveča dohodek z inovacijami. Neustrezna in večkrat nezakonita so določila o osnovah in merilih za delitev OD po živem delu, saj je zelo pogost pojav sistem osebnega ocenjevanja, ki odpira vrata subjektivizmu. Osebnemu ocenjevanju bi se morali čimbolj izogniti in ga uporabljati le tam, kjer se ni ustreznih meril za kvaliteto in kvantiteto dela, taka dela in opravila pa morajo biti v splošnem aktu navedena.

Analiza uresničevanja pobud za ponovni preizkus aktov je pokazala, da so akti boljši, vendar jih je treba še naprej dograjevati in izpopolnjevati — to mora postati stalna naloga delavcev v združenem delu.

Na podlagi podatkov, ki jih je novembra lani imel oddelek za planiranje in analize pri skupščini občine Kranj, je družbeni pravobranilec samoupravljanja ugotovil nezadovoljivo stanje na področju družbenega planiranja. Vse planske dokumente bi organizacije združenega dela morale imeti že leta 1976, skladno z zakonom o temeljnih sistema družbenega planiranja. Vse organizacije in skupnosti, ki predpisanih planskih dokumentov niso sprejele, bodo morale to storiti za zadnji dve leti srednjeročnega planskega obdobja, da bi si ustvarile realno osnovo za pravočasno in vsebinsko ustrezno planiranje v naslednjem srednjeročnem obdobju.

Naraščanje števila zadev, ki jih obravnava družbeni pravobranilec samoupravljanja, dokazuje, da se samoupravljanje razvija, da raste zavest delovnih ljudi o njihovih pravicah in

dolžnostih, večja je tudi aktivnost družbenopolitičnih organizacij. Delavci so bolj obveščeni in imajo več zaupanja v institucije katerih naloga je varstvo pravic delavcev in družbene lastnine.

Kljub vsemu pa delavci še premalo poznajo vsebino sprejetih aktov, v nekaterih OZD so jim akti celo težko dostopni, kar se ne bo smelo več dogajati. Še naprej bo treba nuditi strokovno pomoč pri dodelavi samoupravnih splošnih aktov tistim OZD, ki nimajo svojih strokovnih kadrov. Redno dopolnilno izobraževanje in vsestransko obveščanje delavcev v združenem delu mora postati stalna organizirana oblika dela v vseh oblikah samoupravne organiziranosti.

Alojz Boc

JOŽETU ZAPLOTNIKU V SPOMIN

Vedeli smo, da si bolan, vendar si to večje skrivaj pred nami. Zato nas je tvoj nenadni odhod tembolj prizadel. Tiho in nepričakovano si nas zapustil in tvoje žive besede, s katerimi si vedno znal spraviti sodelavce v dobro voljo, ne bomo nikdar več slišali.

Rodil si se pred 62 leti v Dupljah, odrasel in šolal v gorenjskem kotu, kjer si se tudi izučil za vrtnarja.

Življenjska pot te je vodila po Gorenjski, kjer si težko delal ter se nazadnje ustalil v Kranju, kjer si si ustvaril dom in družino.

Spoznali smo se pred 21 leti, ko si vstopil na delo v kranjsko Iskro, kjer si dolga leta gojil in urejal cvetje in zelenje, veliko ljubezen tvojega poklica.

Pomlad, ki si jo ljubil, se je vedno veselil ter ji z delom vračal ljubezen, je bila usodna zate in za nas.

V tovarni in med nami, tvojimi sodelavci, si bil priznan in cenjen delovni tovariš. Zato bo za mnoge Iskraše, posebno pa za tvoje sodelavce iz gradbene delavnice in vzdrževanja tvoja prezgodnja smrt težka izguba.

Cvetlice in vzorno urejene zelenice nam bodo ostale v trajen spomin nate in tvoje delo med nami.

Sodelavci
gradbene delavnice

Bodoča mati na delovnem mestu

Napredno gibanje žena za enakopravnost že pred vojno, sodelovanje v NOB in povojni graditvi je naši ženi prineslo popolno in pravo enakopravnost. Na vsa področja je segla njena delovna roka: na politično, gospodarsko, kulturno, športno in znanstveno.

Pri vsej enakopravnosti, ki ji jo družba priznava, pa ne smemo pozabiti na nekaj, kar v prehitrem tempu današnjega časa radi pozabljamo — na varovanje bodoče matere na delovnem mestu. Smo že kdaj priskočili na pomoč noseči sodelavki v trenutku slabosti, jo za kratek čas zamenjali za stroj, ji pomagali dvigniti težko breme, podprli njeno premestitev na lažje delovno mesto ali jo obzirno in prijateljsko povprašati po njenih težavah? Res je, da žena, ki si otroka želi, vse težave mnogo vdaneje prenaša kot bodoča nezakonska mati, ki

nenehno premišljuje, kako bo uredila življenje, da bo znosno za oba, zanjo in za bodočega nezaželenega otroka. Takšna žena bo zaradi duševne, ne-uravnovešenosti težko delo opravljala še težje. Zato pokažimo zanimanje zanjo na delovnem mestu, jo razbremenimo pretežkega dela in ji izkazujmo zaslužno spoštovanje, spoštovanje matere. Koliko psihičnih pretesov, duševnih zmed in tragičnih dogodkov bi lahko preprečili, če bi kot sodelavci ravnali pravilno, če bi pokazali svojo zatajevano človeškost.

Naj bo letošnje mednarodno leto otroka res leto dejanj. Če bomo vsi skrb iz pozornost namenili že nerojenemu otroku, se bosta naš trud in prizadevanje pri kasnejšem otrokovem razvoju in njegovi vzgoji bogato obrestovala.

E. Križnar

Dosežki naših inovatorjev

O doseženih rezultatih na področju inovacij v Iskri Elektromehaniki v prvem trimesečju smo že pisali. Objavljamo prvi del obravnavanih predlogov naših delavcev. Te podatke bomo odslej objavljali vsak mesec.

Bojan Zalesnik, urejevalec strojev v obdelovalnici števecv je skrajšal delovni postopek za izdelavo kratkostičnih obrobov za električne števecv in dosegel znaten prihranek.

Alojz Jelar, vzdrževalec strojev v montaži ERO je predlagal izboljšavo na stroju Micafil za navijanje rotorjev. Z izpopolnitvijo v sklopu stroja je dosegel stalen pritisk zraka in s tem zanesljivo delovanje, oz. brezhibno zakovanje žice v kolektor.

Stane Štrukelj in Georg Wirth, iz tehničnega razvoja TOZD ATC sta prijavila tehnično izpopolnitev priključevanja dvojnikov na telefonske centrale LC in KLC sistema Metaconta. Zanj sta prejela tudi nagrado sklada Borisa Kidriča za izume in izpopolnitve.

Rajko Benedik, iz TK ATC je projektiral novo kontrolno napravo za preizkušanje relejnih enot, ki so jih po stari tehnologiji preizkušali ročno. Avtomatska kontrolna naprava je koristna pridobitev za kontrolo ATC.

Jože Vidic, tehnolog v poskusni proizvodnji TOZD RTC je prijavil tehnično izboljšavo na stroju Huvit za struženje in vrtnje odlikov za vrtalne stroje. Pri izvedbi izboljšave so sodelovali tudi Alojz Deželak, mojster vzdrževanja strojev, Jure Špik iz proizvodnje ERO in vodja delavnice ERO Polde Gregorač.

Mihajlo Vrbica in Jože Šifkovič, iz Števecv, sta predlagala vrezovanje navojev pri bakelitnih okrovih števecv in sam bakelit. Prejela sta le nagrado za umesten predlog, čeravno tehnični razvoj Števecv njunega predloga ni osvojil.

Peter Šimenc, mojster na trifaznem števcu je predlagal zamenjavo oljnega platna pri navijanju kompenzacijskega navitja s Tessa filmom. Komisija je inovacijo opredelila kot koristen predlog.

Vinko Hočevar, mojster na liniji elementov TOZD TEA je izdelal posebno električno napravo za prilagajanje uporov in kondenzatorjev z relejem v kaseti dvojčkov. S tem so odpadla številna popravila.

Ciril Zevnik, iz TOZD RTC je prijavil izum, ki se nanaša na merjenje debelin kovinskih prevlek v luknjah tiskanega vezja. Poleg tega je bila izvedena inovacija merjenja debelin kovinskih prevlek po kulometriški metodi na različnih vezjih. Pri tem sta sodelovala tudi Miroslav Mulej, ki je obdelal področje elektronike in Miha Kern na mehanskem področju. Izum pomeni veliko pridobitev za kontrolo kvalitete tiskanih vezij. Omenjeni izum in metoda se bosta koristno uporabljala v kontrolnih laboratorijih galvanskih obratov in v vhodni kontroli.

Franc Dornik, vodja proizvodnje TOZD Mehanizmi je predlagal spremembo tehnološkega postopka za izdelavo okvirjev številčnika E5. Odpade vrtnje lukenj ter globljenje in raziglanje, ker se sedaj luknje prebijajo.

Alojz Boc

RAZPIS PRVENSTVA ELEKTROMECHANIKE V ROKOMETU IN MALEM NOGOMETU

Komisija za šport in rekreacijo pri sindikalni konferenci DO razpisuje prvenstvo Elektromehanike v rokometu in malem nogometu.

Ekipa TOZD morajo pisмено prijaviti udeležbo do 30. 5. 1979. Prijave sprejema Majda Vidic — sindikat, tel.: 23-95. Vse ostale informacije dobite pri Rajku Kožarju, tel.: 29-52.

Prvenstvo bo izvedeno v mesecu juniju.

vanja ob predpostavki, da bodo to področje urejali s posebnimi sporazumi;

— v aktih ni predviden razvoj znanstveno-raziskovalnega dela, izobraževanja, ipd.;

— namesto, da bi bili plani instrumenti urejanja dohodkovnih odnosov, so v bistvu zreducirani na plane dela in razvoja.

b) Postopki sprejemanja samoupravnega sporazuma

Postopki v velikih primerih niso opredeljeni, niti ni možno ugotoviti, kdo je pristojen za sprejemanje samoupravnih sporazumov. Ugotovljeno pa je, da se tudi v primerih, ko je postopek določen (in dosledno prepisan iz zakona) v praksi ne držijo določil.

c) Razlogi zaostajanja

Po mnenju poslovnih organov je glavni razlog pomanjkljivosti v tem, da DSSS sestavljenih organizacij niso ustrezno organizirane in pa pomanjkanje kadrov.

Objektivno gledano, pa je za takšno stanje tudi nekaj drugih razlogov, ki jih ne kaže zanemarjati:

— Zakon o temeljnih sistema družbenega planiranja je bil v „senci“ razprav o zakonu o združenem delu;

— še vedno ni republiškega zakona, ki bi moral odpraviti nekatera odprta vprašanja;

— ob pripravi srednjeročnega plana ni bila vodena ustrezna politična akcija za seznanjanje s bistvom družbenega planiranja;

— strokovne institucije niso dale OZD konkretnih navodil za pripravo dokumentov.

VI.

ZDRUŽEVANJE DELA IN SREDSTEV TER UREJANJE MEDSEBOJNIH RAZMERIJ (skupni prihodek in skupni dohodek)

Močni organizacijski povezanosti (povezana je več kot polovica slovenskega gospodarstva) ne sledi tudi dejanska povezanost. To je razvidno tudi iz nizke vsote združenih sredstev v odnosu do razpoložljivih prostih sredstev za investicije.

Vzroki za neselektivnost in razdrobljenost investicij so, ob opaznih podjetniških težnjah TOZD in DO, naslednji:

— nekvolitetno planiranje v SOZD;

— majhno število samoupravnih sporazumov o medsebojnih razmerjih

— pri ustvarjanju skupnega dohodka (81. čl. ZZD). Take akte ima le 12 SOZD (vendar je to področje možno urejati tudi s sporazumom o združitvi);

— dejansko združevanje za razširjeno reprodukcijo SOZD je velikokrat dogovorjeno le s sklepi in ne po postopkih v skladu z zakonom;

— neprilagodljiv način združevanja, je združitev prostih sredstev akumulacije TOZD s TOZD, ki nosi investicijo, in sama namene kredit;

— pogosto je najemanje kreditov s strani TOZD, ki te kredite nato združijo kot lastna sredstva s TOZD, ki investira.

Te načine združevanja pa gre širše in temeljito oceniti, zlasti glede uveljavljanja pravic iz minulega dela.

Nekaterim sporazumom o konkretnem združevanju sredstev so podlagla le splošna določila samoupravnih sporazumov o združitvi DO v SOZD, brez upoštevanja specifičnosti razmer, v katerih SOZD deluje (različna amortizacijska stopnja, itd.).

SOZD sklepajo sporazume o medsebojnih razmerjih tudi z DO izven SOZD, ki po vrednosti presegajo združevanje v okviru SOZD.

Neustrezna so določila o nenamenskem združevanju amortizacije, pri čemer dopuščajo tudi investicije.

a) Revalorizacija je zelo različno opredeljena, v glavnem pa je izenačena s poprečno stopnjo revalorizacije vseh osnovnih sredstev (niso upoštevane različne skupine osnovnih sredstev, npr. zgrada, opreme, itd.).

Nesprejemljiva so določila, po katerih skupščina podpisnik določa stopnjo revalorizacije združenih sredstev.

b) Ugotavljanje in razporejanje skupnega dohodka

Pri ugotavljanju skupnega dohodka so malokje uporabljeni standardi in normativni materialni stroški;

— ob ugotavljanju skupnega dohodka ni določeno npr. do katere višine smejo rasti materialni stroški;

— napačno so izpeljana tudi določila 82. in 83. člena ZZD, ker se s sporazumom vnaprej zagotavlja osebne dohodke, sklad skupne porabe, obveznosti iz dohodka in akumulacije in to neodvisno od višine ustvarjenega dohodka. Pojavlja se tudi večstopenjsko ugotavljanje dohodka, ki je v bistvu „poročunavanje“ stroškov dela in sredstev.

c) Vračanje združenih sredstev

Rok trajanja udeležbe v skupnem dohodku je le malokdaj določen. V večini primerov traja udeležba, dokler niso sredstva vrnjena.

Vir za vračanje združenih sredstev so ponavadi poslovna sredstva

TOZD in ne skupni dohodek, kar kaže na nerazčiščen odnos med varnostjo in rizikom.

c) Določanje nadomestila

V glavnem je določeno le razmerje med vračilom in nadomestilom in ni opredeljene odvisnosti od povečanja dohodka po 85. čl. zakona o združenem delu.

d) Skupni organ

Poleg načinov reševanja medsebojnih razmerij pri ustvarjanju skupnega dohodka je potrebno posvetiti posebno pozornost primerom, kjer pri sporazumevanju, zaradi statusne neurejenosti, ni pristojnega subjekta, za katerega se sredstva združujejo (obveznosti za „bodoče delavce“). V teh primerih gre ukrepati v smislu 596. čl. zakona o združenem delu (pravica delavca, sindikata in DPS za ponoven preizkus).

e) Zdrževanje sredstev rezerv

Le majhno število sporazumov vsebuje določila o združevanju sredstev rezerv in še v teh primerih gre za reševanje delovnih organizacij, ki so v težavah.

f) Skupni prihodek

Najpogostejše so uveljavljeni kupoprodajni odnosi, ker ni določenih standardov porabe živega in minulega dela, vendar pa ob tem ni zaslediti prizadevanj, da se ti elementi v določenem roku uredijo.

V posameznih SOZD je ugotovljena zelo majhna povezanost DO glede količin menjave surovin, ali polizdelkov v fazi proizvodnje, včasih pa ni zaslediti praktično nikakršne povezanosti.

Največ tovrstnih sporazumov je sklenjenih med proizvodnjo in trgovino, ne glede na to, ali so posamezne DO članice SOZD.

g) Delovne skupnosti skupnih služb SOZD

Poleg že naštetih pomanjkljivosti pri opredeljevanju statusa in nalog DSSS ter njihovega načina financiranja, kaže opozoriti še na naslednje podatke:

— Očitno je, da velikost SOZD in število delavcev ter sredstva za delovne skupnosti, niso v nobeni medsebojni odvisnosti, saj je obseg dela in sredstev odvisen od tega, kaj v SOZD sploh združujejo.

— Podatke o DSSS bo potrebno tematičneje spremljati, da bi se tako izognili ugiibanju o številu av; kljub temu pa je gotovo, da na tej ravni organiziranosti ni v užb.

Sedmo srečanje mladih delavcev Goriške

Kot smo na kratko že poročali, so bili letošnji organizatorji sedmega srečanja mladih delavcev Goriške mladi iz Iskre – Avtoelektrike, pokrovitelj pa kolektiv novogoriške Iskre. Če bi srečanje ocenili z eno samo besedo, bi vsekakor morali napisati – uspešno, saj je res izvenelo delovno, v zadovoljstvo vseh nastopajočih, kot tudi organizatorjev. Težko je pisati o nečem, kar je treba videti, kar je treba doživeti, še posebej zato, ker so se zbrali mladi v mesecu mladosti, v mladem mestu, na vihravi mladostni prireditvi.

Sedmo srečanje mladih delavcev se je pričelo že v petek zvečer z javno tribuno, ki je bila v dvorani delavskega samoupravljanja v Iskri – Avtoelektriki. Mladi, bilo jih je okrog 50, so obravnavali osnutek zakona o usmerjenem izobraževanju. Javne tribune so poleg predsednika in sekretarja občinske konference ZSMS, ki sta tudi vodila to tribuno, udeležili še sekretar občinskega sindikalnega sveta, pomočnik glavnega direktorja Avtoelektrike Danilo Bašin, direktor TOZD – Tovarne malih zaganjalnikov Humbert Slejko, vodja kadrovske službe Karel Brenčič ter predsedniki mladih iz Maribora in Novega mesta.

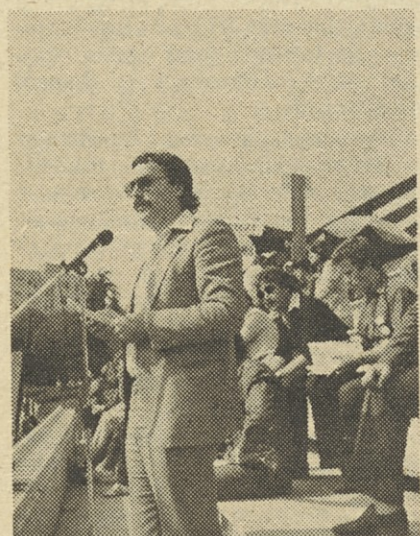
JAVNA TRIBUNA – USMERJENO IZOBRAŽEVANJE

V več kot dveurni razgibani in nadvse plodni javni razpravi, so mladi in gostje tribune do podrobnosti „pretresli“ osnutek zakona o usmerjenem izobraževanju. Na koncu so soglasno sprejeli zaključke in stališča, nekaj najvažnejših pa smo zabeležili tudi za naše glasilo.

Osnutek zakona na področju družbeno-ekonomskih odnosov ne opredeljuje položaja udeležencev izobraževanja. Udeleženca namreč izloči iz svobodne, oz. kakršnekoli druge menjave dela. Udeleženci izobraževa-

OTVORITEV

Veličasten je bil pogled na stadion v novogoriškem športnem parku, ko je okrog tisoč udeležencev srečanja ob spremljavi godbe na pihala obšlo tristo deklet in tristo fantov iz novogoriških srednjih šol, ki pridno vadijo za sklepno prireditev, ki bo 25. maja v Beogradu. Prireditev bo imela naslov: „Pozdrav Titu, mladosti, partiji, svobodi, miru.“ Za trenutek so z vajo prenehali in tudi oni opazovali mimohod udeležencev iz 53 osnovnih organizacij ZSMS iz vse Goriške ter gostov iz Maribora, Novega mesta in Kranja iz Iskre – Elektromehanike. Vsi skupaj so predstavljali kar 93 ekip, ki so se kasneje pomerile v štirih ženskih in osmih moških športnih disciplinah.

Predsednik OK ZSMS Nova Gorica pozdravlja udeležence srečanja.

Uvodno otvoritveno besedo je imel najprej predsednik koordinacijskega sveta ZSMS Iskre – Avtoelektrike Valter Bensa. Dejal je, da bi to srečanje lahko imenovali tudi mladost v mladem mestu, saj so bili mladi tako številčno prvič spet skupaj po 10. kongresu ZSMS, ki je bil oktobra lani prav v Novi Gorici.

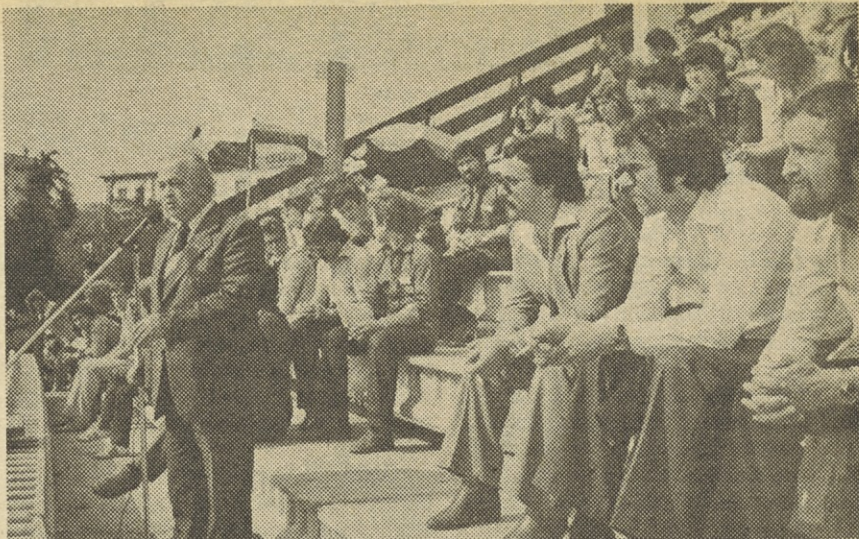
Nato je spregovoril predsednik občinske konference ZSMS Nova Gorica Dominik Soban. V daljšem nagovoru je poudaril predvsem pomen takih srečanj, saj izkazujejo mladi prek takih množičnih manifestacij svojo pripadnost enotnim ciljem, akcijsko enotnost in množičnost mladinskega delovanja.

Otvoritvene slovesnosti se je udeležil tudi predsednik KPO Iskre Avtoelektrike Jože Eržen. Mladi so ga namreč zaprosili, da bi kot častni predsednik otvoril srečanje. Njihovi želji je rad ustregel in vsem zbranim dejal, da je ideja in pobuda tako množičnega srečanja mladih delavcev Goriške družbeno izredno koristna, saj opozarja na tisto človekovo aktivnost, ki je osnova in predpogoj za življenje in razvoj vsake družbe – na produktivno in ustvarjalno delo. To je še posebej pomembno za našo samoupravno socialistično družbo, ki daje delu in s tem delovnemu človeku tisto mesto v družbi, ki mu po njegovi zgodovinski vlogi in interesu tudi pripada.

Poudaril je tudi, da smo v Avtoelektriki ponosni, da smo pokrovitelji tega srečanja še posebno zato, ker s ponosom ugotavljamo, da se tudi mladi proizvajalci z enako vnemo kot drugi delovni ljudje Jugoslavije vključujejo v prizadevanja, da bi čimprej dosegli cilje za nadaljnjo preobrazbo naše samoupravne družbe, za urejanje novih odnosov pri pridobivanju in delitvi dohodka ter nagrajevanju po delu, ki so začrtani v ustavi in zakonu o združenem delu.

Z željo po čimboljših športnih rezultatih je Jože Eržen otvoril srečanje, za tem pa je mladinec Rajko Novak prebral še pozdravno pismo najsvetlejšemu vzoru mladih – tovarišu Titu.

Še najlepše doživetje otvoritvene slavnosti pa je bil vsekakor pogled na šeststo mladink in mladincev, ki vadijo za sklepno prireditev ob dnevu mladosti. Vsem udeležencem srečanja,

Predsednik KPO DO Avtoelektrika Jože Eržen odvarja 7. srečanje mladih.

ki so odšli z atletske steze na tribuno, so prikazali celoten potek vaje, ki jo bodo izvedli v Beogradu. Seveda ni potrebno posebej poudarjati, da so bili nagradi z burnim aplavzom in vročimi željami, da bi tudi v Beogradu izvedli težko vajo brez najmanjše nake.

RAZGLASITEV NAJBOLJŠIH

Tekmovanja so nato potekala ves dan, zvečer pa je bil v hotelu Park zaključek z razglasitvijo rezultatov, podelitev pokalov, medalj, diplom in plaket. Zaključka so se poleg predstavnikov družbenopolitičnih delavcev občine Nova Gorica udeležili tudi predsednik skupščine Jože Sušmelj, predsednik družbenopolitičnega zbora Miro Nakrst in predstavnik republiške konference ZSMS. Pokale, medalje in diplome sta podelila predsednik občinske konference ZSMS in predsednik KS ZSMS iz Avtoelektrike.

Prvo mesto je osvojila ekipa iz TOZD – Tovarne velikih zaganjalnikov, tretji so bili tekmovalci iz TOZD – Tovarne delovnih sredstev, (obe ekipi iz DO Avtoelektrika) – ekipa iz kranjske Elektromehanike pa je osvojila 20.

mesto. Nikakor ne gre pozabiti, da je nastopilo 53 osnovnih organizacij, kar priča o izredno hudi konkurenci. Vse nastopajoče ekipe so prejele plaketo in zastavico kot spomin na 7. srečanje.

Na sklepni slovesnosti so podelili tudi posebno priznanje – plaketo predsedniku pripravljalnega odbora Aleksandru Miljavcu iz TOZD – Tovarne delovnih sredstev, ki ima največ zaslug za uspešen potek tega nepozabnega srečanja. Posebna priznanja občinske konference pa so prejeli tudi najzaslužnejši delavci – samoupravljalci novogoriške občine.

Številne pohvalne besede, ki so jih bili vseprek deležni mladi Avtoelektrike za uspešno srečanje in odlično organizacijo so samo potrjevale, da je s skupno zastavljenim delom možno pripraviti tudi manifestacije tako širokega športnega in družbenopolitičnega pomena.

Se najlepše darilo za požrtvovalne organizatorje pa je bilo zadovoljstvo vseh udeležencev 7. srečanja mladih delavcev Goriške.

Marko Rakušček

Zmaj: proizvodnja »da« — stroški »ne«

Verjetno Iskrina delovna organizacija Zmaj ni nobena izjema v Iskri – domala za vse je v tem letu značilno povečevanje proizvodnje in povečevanje prodaje, hkrati pa tudi povečevanje proizvodnih stroškov in drugih bremen, ki jih mora prenašati združeno delo.

V prvem četrtletju letos so v Zmaju izdelali za 14 % več baterij, kot v enakem obdobju lani, prodaja pa se je povečala za 12 %. Ti številki sta še toliko pomembnejši in vzpodbudnejši, saj so te rezultate dosegli z manjšim številom zaposlenih.

Na takšen proizvodni uspeh je v veliki meri vplivala prav preselitev v nove prostore. Čeprav so pod „novo streho“ v Stegnah že nekaj mesecev, pa še ni moč govoriti o nekem zaključku investicije. Največ si obetajo prav od proizvodnje novih alkalnih baterij, za katere jim izdelujejo avtomatsko linijo na ljubljanski strojni fakulteti.

Nova tovarna pa ni le omogočila večjih poslovnih uspehov ter mnogo boljših pogojev dela za delavce in delavce v Zmaju. Prinesla je tudi nekaj problemov, ki so v tem začetnem, lahko bi ga imenoval zagonem obdobju, še precej pereči – s preselitvijo iz starega v novi Zmaj so se povečali zlasti stroški za elektriko, ogrevanje, vzdrževanje, pa stroški za prevoz delavcev na novo lokacijo in, seveda, odplačilo posojil za novogradnjo.

Nepredvideno pa so se povečali tudi nekateri drugi stroški. V Zmaju zlasti niso računali na tako velik porast cen proizvodnih in neproizvodnih storitev ter cen materialov in surovin.

Čeprav letošnji prvi trije meseci, ali pa kar obdobje do vključno maja, niso povsem značilni za celotno poslovanje, pa vse kaže, da bodo porabljena sredstva v Zmaju rastla hitreje, kot so načrtovali. Tem negativnim posledicam pa se tudi v Zmaju, podobno kot drugod, niso mogli povsem izogniti. Celotni stroški poslovanja so se letos povečali za 35 %.

Individualni poslovodni organ v tem Iskrinem kolektivu Milan Slemnik je v zvezi s stroški poudaril, da so v Zmaju storili vse potrebne ukrepe za njihovo zaježitev, „kajti če se bo porast stroškov nadaljeval v sedanjem tempu, bomo to breme v Zmaju le težko vzdržali. Obveznosti zaradi nove tovarne so tako visoke, da jih pri takšnem povečevanju stroškov ne bomo zmogli, posebej še zato, ker šele neke v prihodnjem letu računamo na pomembnejše povečanje obsega proiz-

vodnje“ je dejal tovariš Slemnik.

Še v nečem so v Zmaju „na isti valovni dolžini“ kot drugod v Iskri: kljub temu, da se je celotni prihodek v prvem četrtletju povečal za petino – v primerjavi z enakim obdobjem lani – sta dohodek in čisti dohodek komaj na lanskeletni ravni.

Letošnje leto je za Zmaj pomembno oziroma prelomno tudi v tem, da jim je prvič v njihovi zgodovini uspelo izvoziti večje količine baterij na zahodno tržišče. Največ uspeha so imeli v Zvezni republiki Nemčiji, v Belgiji in na Nizozemskem, kot vse kaže pa se jim odpirajo velike možnosti za izvoz tudi v ZDA. Izvažajo baterije za posebne cestno-signalne naprave.

„Možnosti izvoza so še dosti večje. Če bi imeli zadostne proizvodne zmogljivosti, bi lahko izvozili že letos za milijon dolarjev baterij ter s tem v celoti pokrili naš uvoz,“ meni direktor Zmaja Milan Slemnik.

Vrednost uvoza: znaša v vrednosti materiala za baterije nekako petino. Zmaj je prisiljen uvažati zlasti elektrolitski mangan, ogljene elektrode, elektrolitski papir, amonklorid, aceti-lenske saje itd. Pri uvozu je Zmaj najbolj vezan na japonske proizvajalce.

Še v nečem je bilo letošnje leto prelomno za ta kolektiv – del prodajne funkcije je Zmaj združil z Iskro. Commerce, točneje njeno temeljno organizacijo Domači trg. Zmaj je doslej zaposloval 8 trgovskih potnikov, ki so se zdaj priključili Iskri Commerce. Ta sprememba še ni dala vidnejših rezultatov, saj je nekajmesečno obdobje prekratko za kaj takšnega, vsekakor pa v Zmaju pričakujejo, in to upravičeno, da se bo njihov delež prodanih baterij na jugoslovanskem tržišču v prihodnje še povečal. Kot je znano, obstajajo v Jugoslaviji tri tovarne baterij – pol Iskrinega Zmaja še Croatia iz Zagreba in Tesla iz Gospiča. Pri tem sta Croatia in Zmaj tržno približno enako močni, Tesla pa zaostaja.

D.R.

ISKRA

Št. 21 – 26. maj 1979

5

Zaslužena priznanja

Zadnji delovni dan pred prvomajskimi prazniki so pripravili mladi v TOZD – Tovarni žarnic Ljubljana prijetno proslavo, s katero so hoteli kar najlepše počastiti praznik Oslobođenih fronte in praznik dela. Z recitacijami, ki so jih izvedli člani mladinske organizacije te TOZD in z lepimi revolucionarnimi pesnimi lastnega 12-članskega mešanega pevskega zbora pod vodstvom Iztoka Urbanca, je proslava toliko bolj uspešna. Pozabljena je bila misel, da živimo v času, ko se le težko iztrgamo iz ritma razgibanega življenja, iz opravljanja vsakodnevnih delovnih in političnih nalog. Ob tem vsekakor ne moremo mimo prijetne ugotovitve, da je mesec maj, za veselje nad doseženimi uspehi in za temeljito proučitev napak, ki jih ne bi smeli ponavljati.

Proslavo v TOZD – Tovarni žarnic so izkoristili še za eno prijetno doživetje. Menili smo, da ta novica ne sme ostati „zaprtá“ v tej TOZD, saj mora nekaj tako izjemnega vsekakor najti prostor v našem glasilu.

Za uspešno dosedanje delo in prizadevanje je predsednik sindikalne organizacije podelil priznanja 10 najprizadevnejšim članom kolektiva, le-te pa so izbrali delavci sami. Priznanja so prejeli: Alojzija Rupnik, Franciška Kuček, Ana Špes, Marija Žerak, Antonija Perušek, Radmila Vacić, Vukosava Jokić, Bojan Hatze, Bojan Baumgartner in Alojz Kaplja.

Njim je bilo praznovanje prvega maja še toliko prijetnejše.

Marko Rakušček

nja bi morali imeti možnosti sodelovanja pri oblikovanju vzgojno-izobraževalnih programov v skupnih strokovnih organih. Za določene kršitve zakona bi morala biti izobraževalna organizacija gmotno in kazensko odgovorna.

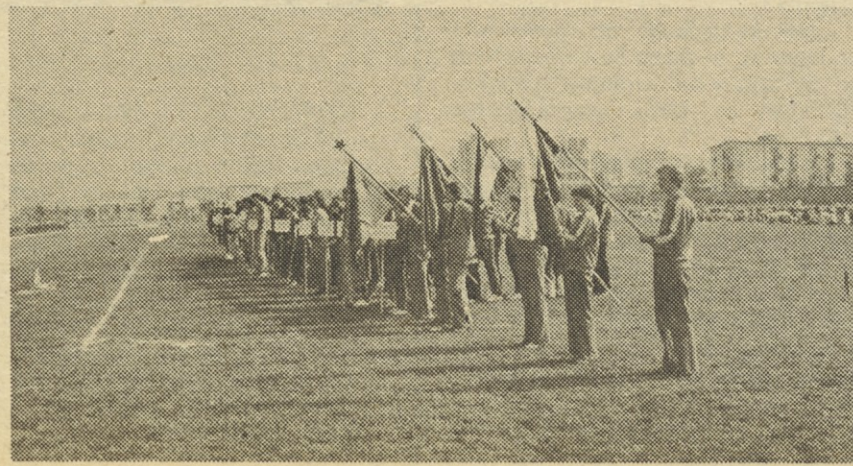
Zavod za šolstvo pripravi sistematično usposabljanje strokovnjakov v združenem delu za vodenje proizvodno-tehničnega pouka. Usposobljeni delavci v združenem delu bodo ob svojem delu proučevali strokovne predmete na šolah in vodili prakso.

Pri določbah osnutka zakona se razhajajo mnenja o omejevanju vpisa v izobraževalne organizacije. Menijo namreč, naj bi vpis omejevali le takrat, ko bi prostorske zmogljivosti zahtevale tak ukrep. V vseh drugih primerih vpisa ne bi smeli omejevati, saj je ta ukrep v nasprotju z ustavnimi pravicami državljanov.

Osnutek zakona premalo opredeljuje samoupravne pravice udeležencev izobraževanja. Delavci v združenem delu bi morali združevati več sredstev, saj bi le tako dosegli kvalitetnejšo raven izobraževanja.

Doseči moramo, da bodo naše šole tudi vzgojne in ne le učne ustanove ter izmenjavo strokovnjakov med šolstvom in združenim delom.

To je le nekaj pripomb tribune, ki jih bodo uskladili skupno s pripombami občinskega sindikalnega sveta in SZDL Nova Gorica.

Z otvoritve slavnosti v novogoriškem športnem parku.

TOZD KERAMIČNI KONDENZATORJI

Investicije in tehnologija

Letos v začetku leta so v TOZD Keramični kondenzatorji v Žužemberku dobili težko pričakovani prizidek, kjer so dobili prostor strojne delavnice, pripravljalni oddelki, sanitarije, menza in skladišča. Ta investicija je bila namenjena razširitvi prepotrebnih delovnih prostorov, kar je v skladu s sanacijskim programom izpred dveh let.

Tako je Žužemberška Iskra po nekaj letih lokacijske oddajnosti spet na enem mestu, razen dopolnilnega programa elektromehanskih izdelkov, ki so zaradi pomanjkanja prostora začasno ostali še v starih prostorih.

Največjo pridobitev z novo uporabno površino predstavlja vsekakor prostor za orodjarno, kjer bodo končno zagotovljeni orodjarjem normalni delovni pogoji.

Naslednja velika pridobitev je sodobno opremljen obrat družbene prehrane, ki bo po svojih zmogljivostih lahko v eni izmeni služil prehrani do 300 delavcev. Končno so delavci iz proizvodnje dobili dovolj velike in urejene garderobne prostore in sanitarije po vseh predpisih.

INVESTICIJE V LETU 1979

Največja investicija, s katero namestavljajo v TOZD Keramični kondenzatorji začeti že letos, bo investicija v projekt večslojnih (multilayer) kondenzatorjev. Celotna investicija bo predvidoma stala 190 milijonov, zajema pa gradnjo dodatnih montažnih prostorov, ki bodo obsegali okrog 4.000 kv. m, gradnjo skladiščnih prostorov in pomožnih prostorov, laboratorijske prostore in kontrolno opremo. Oprema bo v pretežni meri iz Amerike, kjer se tehnologija večslojnih kondenzatorjev tudi najhitreje razvija in ima svoj začetek ter prvo mesto na svetu.

Zaradi težine in obsežnosti projekta so ga načrtovali tako, da ga bodo realizirali postopno, po fazah v treh letih. Letos predvidevajo, da bodo zagotovili potrebna sredstva iz naslova investicijskega elaborata „Multilayer“. Pridobili bodo tudi lokacijska in gradbena dovoljenja, se končno opredelili za tehnologijo izdelave večplastnih kondenzatorjev in verjetno že pred koncem leta začeli z gradnjo.

Drugo leto predvidevajo, da bo gradnja končana in tudi oprema nabavljena ter, da bodo začeli s poskusno proizvodnjo.

Večslojni kondenzatorji predstavljajo do sedaj vrhunski dosežek na področju izdelave visoko zanesljivostnih kondenzatorjev, ki ob izredno majhnem volumnu izkazujejo veliko kapacitivnost.

V praksi jih uporabljajo kot gole čipe, ali pa kot inkapsulame ter kondenzatorje v aksialni, ali radialni izvedbi. Tehnološki del bodoče proizvodnje teh kondenzatorjev načrtujejo ob strokovni pomoči ameriških strokovnjakov in firm s področja projektiranja proizvodnih linij ter področja keramike.

Veliko podporo in strokovno pomoč ima pri tem tovarna tudi s strani Iskre America v New Yorku. Za razliko od vseh dosedanjih vrst keramičnih kondenzatorjev, ki jih trenutno izdelujejo v Žužemberku, bo v primeru večslojnih kondenzatorjev proizvodnja obsegala tudi pripravo osnovnega polizdelka, to je keramične folije.

TANKOPLASTNI KONDENZATORJI

Po velikosti drugo investicijo predstavlja projekt tako imenovanih tankih ploščic, oz. „Single layer“ kondenzatorjev. V ta namen je tudi že izdelan inovacijski elaborat, ki predstavlja vrednost 13 milijonov dinarjev in je bil že februarja poslan v potrditev Republiški raziskovalni skupnosti.

Inovacijska naloga „Singlelayer“ obsega razvoj postopkov, konstrukcijo in izdelavo proizvodne linije za letno količino okrog 50 milijonov kosov tankoploščatih kondenzatorjev. Vsebuje tudi vpeljavo v proizvodnjo in preizkusno proizvodnjo. Proizvodno linijo pa bodo v celoti izdelali doma.

Tankoploščati kondenzatorji postopno zamenjujejo klasične keramične kondenzatorje povsod tam,

kjer nizke napajalne napetosti dovoljujejo uporabo le-teh. To pa je danes že skoraj v večini naprav sodobne elektronike. Tankoplastni kondenzatorji so na trgu zelo iskan proizvod, vendar zahtevajo veliko natančnost izdelave in tehnološko čistočo v proizvodnji.

LABORATORIJSKA PROIZVODNJA

Kot nekakšna predpriprava za bodočo velikoserijsko proizvodnjo večslojnih kondenzatorjev, bo že letos v drugi polovici leta stekla laboratorijska proizvodnja multilayerjev — do 10 milijonov kosov čip kondenzatorjev iz naslova vojaške razvojne naloge. Ta vmesna proizvodna faza, ki jo doma imenujejo „Multilayer II“ je le en del obsežne razvojne naloge, pri kateri so v preteklih dveh letih sodelovali strokovnjaki Inštituta Jožef Stefan, strokovnjaki VF Keramike in domači strokovnjaki.

Najsodobnejša oprema za vlivanje keramične folije, snemanje, tiskanje, stiskanje in rezanje je že naročena v ZDA pri renoviranih proizvajalcih tovrstne opreme. Tehnologi iz TOZD Keramični kondenzatorji se v ta namen izpopolnjujejo na Inštitutu Jožef Stefan in sicer na področju praktičnega dela. Prva faza razvojne naloge je bila v celoti realizirana na Inštitutu Jožef Stefan.

Zadnje, to je tretjo fazo razvojne naloge — „Multilayer III“ načrtuje TOZD Keramični kondenzatorji že letos. In sicer bodo po predvidevanjih osvojili še radialne in aksialne inkapsulacije večslojnih čip kondenzatorjev.

Za konec naj omenim, da je taka agresivnost na področju inovacij v žužemberški Iskri nujna, saj predstavlja dokočno sanacijo tovarne in zagotavlja dolgoročno perspektivo, kar pomeni dokončno socialno varnost vsega kolektiva.

Ivan Polzelnik

ISKRA COMMERCE, LJUBLJANA

Le delo rodi sadove

Marsikoga v Iskri Commerce je presenetila izvolitev Stanke Blaj za novo predsednico mladinske organizacije v tem kolektivu. Presenetila zato, ker je Stanka zaposlena v Iskri Commerce šele manj kot dve leti, pa tudi zato, ker nihče ni pričakoval, da bi bila lahko voditeljica mladinske organizacije IC tudi ženska.

Stanka Blaj.

Stanka Blaj je zaposlena v temeljni organizaciji Zunanji trg, zato je tudi beseda najprej stekla o dejavnosti tamkajšnjih mladink in mladincev.

„Mlade v naši TOZD moram kar pohvaliti, saj smo prizadevni — vsaj nekateri. Seveda pa so pri nas tudi taki, ki se s tem, da so v predsedstvu, oziroma imajo nekaj funkcij v mladinski organizaciji, le hvalijo, naredijo pa bolj malo. K sreči imam v mislih le peščico „funkcionarjev“.

Kako pa ocenjuješ dosedanje delo celotne mladinske organizacije v Iskri Commerce?

„Odločila bi se za približno enako oceno, kot za delo mladih v Zunanjem trgu. Res pa je, da v nekaterih osnovnih organizacijah delo ni zaživelo, tako kot bi moralo — niti na področju družbenopolitičnega izobraževanja, niti kulturnega življenja in celo športno-rekreativne dejavnosti ne.“

Povsod so takšni, ki radi kritizirajo, naredijo pa bore malo ali nič. Tudi v Iskri mnogi mladi kritizirajo delo svoje mladinske organizacije. Kaj meniš o tem?

„Kritika, da ni nič storjenega, je krivična. Mladi res nismo delovali aktivno na vseh področjih, toda o popolni nedelavnosti ali celo mrtvilu, ne moremo govoriti. Dogaja se, da nekdo kritizira in skuša najti vse napake, ki so, ali pa jih tudi ni, ko pa ga povabiš na akcijo, da bi pomagal pri delu mladih, prav ta človek nima časa. Nima časa, seveda v narekovajih.“

Kako pa ocenjuješ dosedanje sodelovanje med mladinsko organizacijo in drugimi družbenopolitičnimi organizacijami?

„Nekako najboljše smo povezani s sindikatom, in zvezo borcev, medtem ko nas čaka v sodelovanju z zvezo komunistov še dosti neopranjenega dela.“

V predsedstvu mladinske organizacije v Iskri Commerce si že nekoliko dni, zdaj pa si postala tudi predsednica. Na to dolžnost so te gotovo izvolili zato, ker si se kljub kratki delovni dobi v Iskri Commerce, že vživel v delo celotnega kolektiva in imaš najverjetneje tudi že do podrobnosti izdelan program mladih v „tvojem“ mandatnem obdobju.

„Zlasti nekaj bi poudarila: če hočemo mladi kaj doseči, moramo pri-

(Nadaljevanje na 7. strani)

S kamero po TOZD

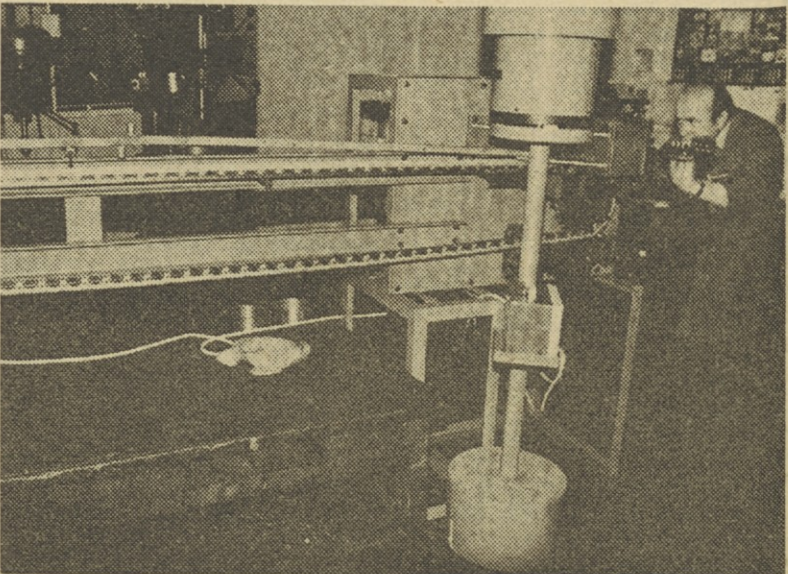
TOZD SPECIALNI ELEMENTI LJUBLJANA: Z veliko zamudo se je ta kolektiv v četrtek, 17. maja srečal na letni skupščini sindikata. Izvolili so novo vodstvo: predsednik Ema Debeljak, sekretar Jože Pečnik in blagajnik Tonka Karas. Sprejeli so tudi zelo dober poslovnik OO sindikata, akcijski program in finančni načrt za letos.

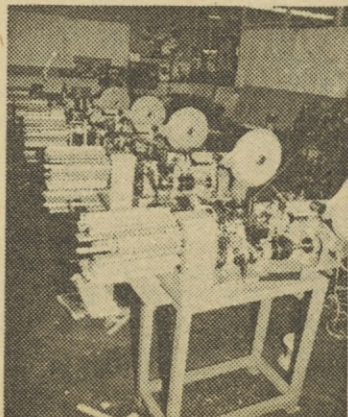
VODILNI DELAVCI IEZE so imeli prejšnji teden seminar iz varstva pri delu. Udeležba je bila zelo dobra, saj se vsi zavedajo pomembnosti varnega dela. Predavali so štirje predavatelji Inštituta za varstvo pri delu iz Maribora.

TOZD SPECIALNI ELEMENTI Ljubljana: V sredo, 16. maja se je Pepca Šobar poslovila od sodelavcev ob odhodu v pokoj. V krogu sodelavcev in zastopnikov vseh družbenopolitičnih organizacij so se po 26-letih zelo pristransko poslovili od sodelavke. „Dolčas mi ne bo, saj rada delam, varovati je treba vnučke in tudi domov na kmete rada skočim pomagat. Pogrešala pa bom ta krog ljudi — saj veste, kjer človek dela, pusti tudi košček srca“, je rekla Pepca ob slovesu.

TOZD NAPRAVE IN ORODJA IEZE: projektirali in izdelali so avtomatski napravi. Zgoraj: montažna proga za montažo dušilk — oblikuje kontakte, zalpi jih v dušilko, utrdi lepilo, spoje preizkusi na nateg in jih opazuje na pakirni trak za TOZD Feriti. Desno: serija avtomatov za izdelavo kontaktov in spajkanje tankih kondenzatorskih ploščic (singelayer) za Iskro v Žužemberku.

VELIK USPEH ŠPORTNIKOV ZMAJA

Nogometaši Zmaja in Croatie po končani tekmi.

Iskrina delovna organizacija Zmaj je minulo soboto organizirala „Bateriade“ — tekmovanje športnikov vseh treh jugoslovanskih tovarn baterij — Croatie iz Zagreba, Tesle iz Gospiča in Zmaja. Tekmovanje je izredno dobro uspelo, tekmovalci Zmaja iz Ljubljane in Sentvid pri Stični pa so zmagali v vseh sedmih disciplinah ter tako prejeli tudi pokal kot najboljša ekipa. Gostujoče udeležence tekmovanja so športniki iz Zmaja sprejeli pred tovarno v Stegnah. Prvi so prispeli v Ljubljano tekmovalci iz Zagreba, predstavniki Tesle iz Gospiča pa so imeli večurno zamudo, ker se jim je nekje pri Novem mestu pokvaril avto-bus. Kljub temu so se na tekmovalcu dobro odrezali, čeprav so bili tekmovalci iz Zmaja in Croatie pač le nekoliko boljši.

Preden naštejemo rezultate „Bateriade“, le še to, da je glavno breme organizacije slonelo na Lado Erbežniku. Razglasitev rezultatov in srečanje okoli 140 tekmovalcev — bateriadev je bilo v prostorih nad bazenom v Tivoliju.

Rezultati — ekipno: mali nogomet: Zmaj, Croatia, Tesla; kegljanje—moški: Zmaj, Tesla, Croatia; kegljanje—ženske: Zmaj, Tesla, Croatia; namizni tenis: Zmaj, Croatia, Tesla; streljanje—moški: Zmaj, Croatia, Tesla; streljanje—ženske: Zmaj, Croatia, Tesla; in šah: Zmaj, Croatia, Tesla.

V skupni uvrstitvi so bili daleč najboljši tekmovalci iz Zmaja. Sledijo predstavniki iz Zagreba, tretje mesto pa so osvojili gostje iz Gospiča.

D.R.

Pred novimi nalogami

O delu in sklepih 7. redne seje sindikata smo se pogovorili s predsednikom sindikata DO SIPO Marjanom Možetom. Povedal nam je naslednje

„Najprej smo obravnavali oceno družbenih pravobranilcev samoupravljanja o samoupravljanju Iskre v minulem obdobju uvajanja zakona o združenem delu.

Tu je prišlo do ugotovitve, da je bilo ocenjenih 56 SOZD v Sloveniji, od tega 14 iz elektroindustrije in, da je bil načrtovani program izpolnjen neke manj, neke bolj zadovoljivo. Med njimi izstopa tudi Iskra, ki je naredila v tem smislu velik korak naprej in je bila tudi dokaj pozitivno ocenjena. V nekaterih primerih celo kot vodilna in za zgled.

Vendar so nastale tudi nekatere nejasnosti. Naša komisija za ekonomske odnose v SOZD je ta poročila obravnavala in prišla do ugotovitve, da je potreben sestanek z družbenim samobranilcem in tam te nejasnosti odpraviti. Tako bi lahko potem sindikat v stalnem sodelovanju z republiškim odborom sindikata sprožil akcijo v smeri dograjevanja obstoječih sporazumov in sprejemanja tistih aktov, ki še manjkajo.

Logično pa je, da bo akcija dograjevanja teh aktov morala steči na vseh ravneh, tako po posameznih TOZD, kot v DO in SOZD.

V nadaljevanju razprave je bila podana tudi ugotovitev, da produktivnost v Iskri še vedno ni zadovoljiva in, da zaposlovanje prehitro narašča, predvsem pa v režijski službi. Plan zaposlovanja je bil tudi sicer prekočen. Tako smo zaradi tega sklenili, da je potrebno sprejeti akcijo v smislu zmanjševanja zaposlovanja in povečanja akumulativnosti.

V obravnavi stališč OOS TOZD do letovanjske politike so vse naše TOZD zavrnile predlog Invest servisa o počitniških dejavnostih za letošnje leto. Kot glavni vzrok za odklonilno stališče so bile navedene neustrezne cene ob dejstvu, da v skladih skupne porabe ni bila planirana poraba dodatnih sredstev, to je po 121 din subvencije za letovanjski dan, predvsem pa plan koriščenja zmogljivosti ne sovpadajo z našim planom kolektivnega dopusta.

Med programskimi izhodišči, ki jim je naš sindikat namenil še posebno pozornost je tudi varstvo pri delu. Zavzeli smo stališče, da mora biti to eden od sestavnih delov gospodarjenja v temeljnih organizacijah, pri čemer je mišljeno, da mora biti izpostavljena odgovornost do varstva pri delu na vseh ravneh, pri delavcih samih, kot v DPO. Tu se je sindikat prizadeval za

gotoviti potrebna finančna sredstva, ki so nujna za doseganje tako zastavljene varnosti pri delu in, da se morajo ta finančna sredstva zagotoviti že skozi investicijski program. Pri tem je nujno treba narediti analizo stanja in o tem seznaniti delavce.

Nadalje smo ugotovili, da se mora v samoupravnem sporazumu o skupnih osnovah in merilih delitve in razporeditve dohodka ter sredstev za osebni dohodek posvetiti posebno pozornost varstvu pri delu in stališču odgovornosti.

Dogovorili smo se tudi, da mora sindikat stalno nadzorovati izvajanje tako zastavljenih stališč in sproti predlagati sklepe za izboljšanje. Povem naj še, da smo za v prihodnje sprejeli naloge, da se v vse programe izobraževanja vključijo tudi gradivo s področja varstva pri delu.

V smislu krepitve obrambno-varnostnega sistema in akcije „Nič nas ne sme presenetiti“ je sindikat sprejel 17 aktivnosti, ki hkrati predstavljajo realizacijo 10. točke programske usmeritve za letošnje leto. Tako smo sprejeli sklep, da mora biti vsak delavec seznanjen z njegovimi obveznostmi v primeru vojne, naravnih in drugih nesreč in družbene samozasčite.

Nadalje je treba ugotoviti in odpraviti sedanje pomanjkljivosti dela OD v obrambnih pripravah in družbene

samozaščite, povečata aktivnosti sindikata v delu LO in DS stalno preverjati politično oceno in skratka ustvarjati v kolektivu vzdušje, ki bo omogočalo, da bodo vse akcije teklo čim bolj množično po zastavljenih programih. Seveda pa je še precej nalog, ki jih bomo prav tako reševali.

Na seji se je sindikat dogovoril tudi o izvedbi letnih športnih iger DO SIPO 9. junija v Sežani. Podelitev medalj in tovariško srečanje pa bo pred jamo Vilenico. Komisija za šport in rekreacijo je že postavila delo tako, da glede na dosedanje izkušnje lahko pričakujemo, da bo izvedba iger dobra.

Na koncu naj še povem, da je predstvedstvo sindikata sklenilo organizirati v prvi polovici junija delovne sestanke po TOZD. Na njih bodo sodelovali predstavniki sindikata SOZD, DO, predstavniki DPO, samoupravnih organov TOZD in poslovnih organov TOZD. Osnovna delovna tema teh pogovorov bo samoupravna organiziranost, naloge sindikata in tekoči gospodarski problemi. Po možnosti bomo imeli tudi sestanek s predsedniki občinskih sindikalnih svetov, na področju katerih so naše temeljne organizacije in to predvsem v smislu aktivnega sodelovanja sindikata z občinskimi sindikalnimi sveti. Po ciklusu teh sestankov načrtujemo zaključni sestanek na ravni DO, kjer naj bi sodelovali predstavniki občinskega sindikalnega sveta Škofja Loka. Obravnavali bi vlogo in razvoj naše DO v prihodnje.

Boris Čerin

Nujna je boljša informiranost

Boris Gec, sekretar OO ZK ISKRA – SPREJEMNIKI nam je spregovoril o problemih, ki jih je povzročila slaba informiranost in nezadovoljivo delo posameznikov osnovne organizacije sindikata.

„Pred dvema leti so naše družbenopolitične organizacije reorganizirale OO ZS in sicer tako, da smo iz ene naredili 5. Teh pet OO pa je bilo povezanih v konferenco ZS. Na žalost pa delo v teh osnovnih organizacijah ni zaživel kot je bilo predvideno in pričakovano tako, da je glavno breme nosila sama konferenca. To je potem tudi pripeljalo do slabe informiranosti delavcev v OO sindikata iz česar so se pozneje rodile težave.

OO ZK je v začetku leta analizirala delo sindikata v celoti in prišla do zaključkov, da je vzrok za njegovo nezadovoljivo delo prav v nedelavnosti osnovnih organizacij.

Zato smo tudi predlagali, da se v osnovnih organizacijah skličejo sestan-

ki, na katerih bomo analizirali delo izvršnih odborov OO in po potrebi posameznike tudi zamenjali. Ta predlog je potem obravnavala konferenca sindikata, ki je potem tudi določila termin sestankov po osnovnih organizacijah, kateri so bili potem – razen enega – uspešno izvedeni.

Zataknilo se je edino v montaži radijskih aparatov. Tam je namreč ob priliki, ko je bil sklican sestanek za izvedbo volitev prišlo do problemov, ki jih ob ustreznih informiranosti ne bi bilo. Sestanek se je namreč razveljavil od 10. do 14., kar je zaradi izpada proizvodnje seveda pomenilo prekinitev dela.

Večina problemov, ki so jih obravnavali delavci, leži v neurejenih delovnih pogojih, ki so pri nas skoraj povsod resnično slabi in je rešitev le-teh možna z novimi investicijami. So sicer še ostali problemi, o katerih smo se tudi pogovorili kot so n.p.r.: ustrenejša organiziranost, poglobljeno delovanje delegatov in vseh DPO.

Našli smo tudi skupne rešitve, ki temeljijo v glavnem na konkretnih zahtevah in obveznostih, delavci pa so pozneje tudi nadomestili izpad proizvodnje v popoldanskem času.

V poznejših pogovorih smo prišli tudi do skupne ugotovitve, da nam je potreben interni informator, ki bo v naši TOZD obveščal o pomembnejših dogodkih in odločitvah v naši tovarni. Nadalje smo se sklenili, da bomo vpeljali tudi kratke informativne sestanke, na katerih bi delavci lahko dobili odgovore iz vseh področij, ki jih zanimajo.“

Boris Čerin

Sistemi v Avtomatiki

Na vprašanja o tej mladi TOZD v Avtomatiki, ki je še v postopnem nastajanju, nam je odgovoril v.d. direktorja temeljne organizacije Ivo Dremelj, dipl. ing.

Kakšno je današnje stanje na področju projektiranja in gradnje sistemov v DO glede na to, da se bodo Sistemi na osnovi nove samoupravne organiziranosti in delitve dela v avtomatiki organizirali kot TOZD?

K organiziranju temeljne organizacije Sistemi pristopamo v trenutku, ko so za nami že bogate izkušnje in spoznanja na področju gradnje raznovrstnih sistemov predvsem v prometu in energetiki. Te izkušnje želimo kar najhitreje prenesti tudi v dejavnosti industrijskih procesov in zgradb, da bi se izognili vsem otroškim boleznim, ki smo jih razumljivo prebolevali tudi na področju prometa, kot najstarejši tovrstni dejavnosti.

Če smo pred leti pristopali h gradnji sistemov predvsem z veliko volje, pionirskim navdušenjem in spretnimi improvizacijami v organizaciji, to danes zaradi mnogoterih sistemov, ki jih gradimo. To je imelo za posledico zaposlitev velikega števila sistemov, ki jih gradimo. To je imelo za posledico zaposlitev velikega števila novih strokovnjakov, s katerimi smo tehnično obvladovali problematiko gradnje teh sistemov. Odprli smo široko fronto, ki jo z improvizacijo ni možno več obvladovati. Organiziranosti moramo posvečati veliko večjo pozornost kot v preteklosti, pri tem pa istočasno skrbeti za zaježitev ekstenzivnega zaposlovanja.

Danes se še premalo poslužujemo modernih prijemov, ki jih nudi sodobna tehnika v tem pogledu. Točno so poznana področja dela, ki bi jih na primer lahko znatno hitreje in kvalitetneje opravljali s pomočjo računalnika, pa vendar ta spoznanja zelo počasi uvajamo v praksi.

Pri gradnji sistemov klasične oblike organiziranosti ne ustrezajo več. Vpeljemo nov, drugje že preizkušen način vodenja gradnje večjih objektov s pomočjo projektnega vodenja ob uporabi omrežnega planiranja. Rešiti moramo še vprašanje ustrezne stimulacije projektnih vodij in ostalih udeležencev v projektu, njihove pristojnosti in odgovornosti ter to vnesti v nove odgovarjajoče samoupravne akte, ki jih pripravljamo.

Omenil sem že široko fronto, ki jo odpiramo v DO – Avtomatika, na področju sistemov. Učinkovitost te fronte pa ne zavisi samo od uspešnosti TOZD Sistemov, ampak v znatni meri tudi od zaledja, ki ga gradimo za to fronto. To pa so naše proizvodne organizacije, razvojni inštitut, organizacije, ki skrbijo za devize in uvoz repromateriala in ne nazadnje druge organizacije, ki z nami sodelujejo na podlagi kooperacije. Žal moram povedati tudi to, da se to zaledje včasih

ponaša zelo okorno in se, ker ni soočeno z razmerami na trgu, ne zaveda nevarnosti, ki nam prete na primer zaradi stalnih prekoračitev dobavnih rokov ali padajoče kvalitete naših izdelkov in storitev. Vseh obveznosti, ki smo jih prevzeli s pogodbenimi nismo uspeli pravomočno prenesti na vse subjekte, ki sodelujejo v reprodukcijskem procesu. Verjetno se bodo ta vprašanja začela hitreje reševati, ko se bodo uveljavili dohodkovni odnosi.

S kakšnimi problemi se srečujete pri prenašanju projektivne dejavnosti iz dosedanjih TOZD Inženiringi, TOZD PCT in TOZD TELA, Razvojnega inštituta in Komerčialnega področja?

Delavci, ki prihajajo iz omenjenih sredin so delovali pod različnimi pogoji, v različnih okoljih in za različno zahtevne kupce. Posledica tega je bil neenak pristop k delu in raznolike izkušnje, ki so jih pridobili. V združenih dejavnosti želimo poenotiti slog našega dela in izkoristiti vse pozitivne izkušnje ne glede na to, kje so pridobljene.

Ponekod so opazne še bolj ali manj odkrite težnje, da se obdrži staro stanje; ne sprejema se še v sporazumih začrtana delitev dela, kar slabi naše napore pri poskusih poenotenja naših programov in izvedbi nove organiziranosti. Res pa je tudi, da pretežni del kolektiva že sprejema nove razmere in vse bolj postaja tvorec novih odnosov.

Kakšne so potrebe trga in možnosti za zadovoljevanje teh potreb glede na težišče dejavnosti TOZD Sistemi in ali obstajajo možnosti za razširitev te dejavnosti?

Poznamo srednjeročne programe na področju prometa (železnice in ceste) in energetike. Že če bi Iskra obdržala v teh programih enak delež, kot ga je imela doslej, bi to pomenilo lepe tržne perspektive. Veliko vlagamo v razvoj novih naprav in sistemov, s katerimi se bomo uspešno zoperstavljali tudi konkurenci.

Možnosti na področju avtomatizacije industrijskih procesov in opremljanju javnih zgradb še niso tako sistematično obdelane kot v zgoraj omenjenih panogah. Ocene in nekatere izkušnje pa kažejo, da je tudi to tržišče več kot zanimivo. Ne smemo pa spregledati, da to zanimivost ugotavljajo tudi drugi, ki se temu primerno organizirajo in povezujejo.

Naši naporji morajo biti usmerjeni k povečevanju deleža Iskre na področju sistemov na jugoslovanskem tržišču v vseh starih omenjenih panogah ob istočasni težnji po zagotovitvi vsaj takšnega izvoza, ki bo zagotavljal devize za lastne potrebe.

ISKRA COMMERCE, LJUBLJANA

Le delo rodi sadove

(Nadaljevanje s 6. strani)

jeti za delo, kajti le delo in ne govorjenje oziroma brezplodno kritiziranje, rodi sadove. Na področju družbenopolitičnega izobraževanja se je že precej pomaknilo na bolje, saj smo v zadnjem obdobju več mladincev poslali v enotedenske politične šole, ki jih organizira občinska konferenca zveze mladine. V zadnjem obdobju je ponovno zaživel tudi marksistični krožek, udeležujemo pa se tudi različnih seminarjev. Še tesneje bomo morali v prihodnje sodelovati s sindikatom in borci. Glede sodelovanja z organizacijo zveze komunistov pa moram poudariti žalostno resnico, da v zadnjem času ni bil v ZK sprejet nihče od mladih. Ničče, čeprav je aktivnih mladincev v IC dovolj.“

Kako pa je z obveščanjem med mladimi v IC?

„Čeprav imamo mladi v Iskri Commerce svoje glasilo – Mladi, nas le peščica sodeluje pri nastajanju tega časopisa. Lahko bi rekla, da je kar 90 % in še več prispevkov mojih. Ali ni to žalostno? Nič bolje mladi ne sodelujejo tudi z glasilom „Iskra“. Na področju informiranja je torej, isti problem, kot drugod – mnogi raje govorijo, kot pa delajo. Krivda je tudi v premajhni resnosti tistih, ki bi morali skrbeti za širjenje informacije v glasilo „Mladi“ ali pa v „Iskri“. Zavedati se moramo, da smo za širjenje informacije že po Zakonu o združenem delu dolžni vsi. Tega se mnogi ne zavedajo in le – kritizirajo.

V kratkem bo odšla na Dugi otok Iskrina mladinska delovna brigada, ki bo v našem tamkajšnjem kampu pripravila vse potrebno, za prihod naših delavcev na oddih.

„Res je, te brigade se bom udeležila tudi sama. Menim, da moramo mlade v Iskri Commerce vzpodbuditi tudi za sodelovanje v zveznih in republiških delovnih akcijah.“

V zadnjem času je, vsaj po mojem mnenju, sodelovanje med mladimi iz IC in slovenskimi zamejci v Avstiji nekoliko zamrlo.“

Kako pa je s štipendisti v Iskri Commerce?

„Podoben problem, kot pri sodelovanju s slovenskimi zamejci, sem opazila tudi pri povezovanju z našimi štipendisti. Do tega, lahko bi rekla izpada, je prišlo zlasti zato, ker je bilo to sodelovanje organizirano na ravni SOZD. Tega zdaj ni več, zato bo gotovo tudi ta problem moč odpraviti.“

Kako pa mladi ocenjujete delo in poslovanje svojega kolektiva?

„Vsekakor moramo mladi nameniti največ pozornosti prav delu naše delovne organizacije, naše Iskre Commerce ter biti v prvi vrsti dobri delavci. Vseskozi moramo imeti pred očmi večjo produktivnost, večjo poslovno disciplino, skrb za čim manjše stroške in še marsikaj, od česar so odvisni poslovni uspehi našega kolektiva.“

Lado Drobč

PRIPRAVE NA XV. LETNE ŠPORTNE IGRE SOZD ISKRE

Na podlagi razpisa organizatorja XV. letnih športnih iger SOZD ISKRA v Trbovljah so se dne 16. 5. 1979 sestali predstavniki vseh TOZD in Delovnih skupnosti DO ISKRA-AVTOMATIKA.

Predstavniki so se dogovorili za izvedbo izbirnih tekem v naslednjih panogah.

ŽENSKES: kegljanje, streljanje, namizni tenis

MOŠKI: kegljanje, namizni tenis, streljanje, šah.

Prijave za nastope v ostalih ekipah pa sprejemajo, oz. zbirajo referenti za šport po TOZD, oz. DS. Da bi resnično omogočili prijavo vseh delavcev DO ISKRA-AVTOMATIKA, objavljamo spisek referentov za šport po TOZD:

ELA Novo mesto, BUČAR Igor
Napajanja Novo mesto – KOŠIR Pavel
TELA Ljubljana – KASTELIC Anton
SVN Ljubljana – GIOSENTO Bruno
Orodjarna, Lj. – GOLOB Miro
PCT Lj. – JANČAR Breda
SZSD Lj. – WERK Marko
Inženiring Lj. – KUCLER Majda
Releji Makole – SKLEDAR Oto
Stikalni elementi
Dobrepolje – KASTELIC.

Za izvedbo treningov in izbirnih tekem pa so določeni nosilci za posamezne panoge in sicer:

ŽENSKES:

Košarka (Zadravec Duška, Krošelj R.)
Odbojka – Košir Pavel
Rokomet – Frajer Majda
Kegljanje – Jamšek Ljubo, Čenčič Tončka
Streljanje: Giosento Bruno, Rodman Janez

MOŠKI:

Nogomet – Novak Jani, Živkovič
Košarka: Dolenc Borut, Werk Marko
Odbojka: Japelj Matjaž, Kumar Matevž
Rokomet: Mencinter Danilo, Kocjan Jože
Kegljanje: Jamšek Ljubo, Gianini Janez
Streljanje: Giosento Bruno, Rodman Janez
Namizni tenis: Kranjc Borut
Balinanje: Kučič, Šušteršič
Šah: Jereb Pavel
Za koordinacijo vseh akcij je zadolžen Anton Kastelic.

Bernot Primož

(Nadaljevanje na 8. strani)

Kitajski pisatelji obiskali Iskro

Med udeleženci letošnjega 12. mednarodnega pisateljskega srečanja na Bledu je bila letos tudi prvič tričlanska delegacija kitajskih pisateljev, v kateri so bili pisatelj Yeh Chun-chan, pisatelj in novinar Huang Kang in uradni prevajalec Li. Po končanem blejskem pisateljskem srečanju je kitajska delegacija ostala še nekaj dni pri nas kot gost Društva slovenskih pisateljev in je v tem času obiskala na lastno željo tudi Iskrino tovarno ATC na Laborah ter se udeležila slavnosti ob štiridesetletnici odkupa Prešernove rojstne hiše v Vrbi.

Med blejskim mednarodnim pisateljskim srečanjem sem se večkrat pogovarjal s kitajskimi pisatelji, ki sta se prvič, kot sem že napisal, mudila pri nas. Razgovori z njima niso potekali samo v obliki konvencionalne vljudnosti, temveč so zaobjemali tudi širše probleme, zlasti pa premejnino poznavanje tako kitajske kulture in civilizacije pir nas kot naše slovenske literature in drugih jugoslovanskih literatur na Kitajskem. Vrh vsega pa so bili ti naši pogovori še v toliko bolj odkriti in sproščeni; ker so potekali v duhu odpiranja Kitajske proti svetu, zlasti pa še proti neuvrščeni in še posebej proti Jugoslaviji.

Pisatelj Yeh Chun-chan ni znano ime samo doma na Kitajskem, temveč so nekateri njegovi romani, doslej jih je napisal kakih dvajset, doživeli tudi angleške prevode in prevode v druge jezike. Tako sem imel v rokah dva njegova angleška prevoda, in sicer prevoda njegovih romanov „Vas v gorah“ in „Letijo na jug“, v katerih opisuje sodobno življenje na Kitajskem med vojno in po njej. Pri tem sem tudi opazil, da so prevodi mojega sobesednika izšli v Angliji skupaj z deli Sinclairja Lewisa, Grahama Greena in Monserrata, torej so bili v elitni družbi sodobnih svetovnih avtorjev angleško govorečega sveta.

Ko sva najprej spregovorila o umetniškem ustvarjanju nasploh, me je Yeh Chun-chan opozoril na dejstvo, da je ob prebiranju Perraultovih pravljic, zlasti pa njegove Rdeče kapice, ugotovil, da je bil slišal v domačem kraju nekeje v kitajskih gorah skoraj natanko isto pravljico. Ko sva oba iskala odgovor na to vprašanje, je moj sobesednik menil:

„Odkod potem izvirajo te pravljice? Ali so prišle s Kitajskega v Francijo ali pa obratno? Na to vprašanje nimamo odgovora. Toda to dejstvo že vnaprej dokazuje, da

literarne stvaritve, pa naj bodo ustne ali pismene, stremijo k spontanemu širjenju med ljudmi, saj so skupna last vsega človeštva. In tega ne morejo zaustaviti niti viharna pogorja, niti nemirna vodovja kot tudi ne konvencionalna preučevanja. Podobno, velja tudi za ostalo umetnost. Znamenite skulpture v Yunkangu in freske v Tunhuangu pri nas so bile ustvarjene pod velikim vplivom indijske umetnosti Gandhare. Freske v indijskih jamah Ajanta imajo določene poteze, podobne kitajskim freskam iz obdobja šeste dinastije. Tako medsebojne manjave literature in umetnosti ne vodijo le k boljšemu razumevanju med njimi, temveč bogatijo tudi njihovo kulturno življenje in pospešujejo ustvarjanje lastne literature in umetnosti.

In prav zavoljo tega je bilo v antičnem obdobju moje dežele pri nas veliko učencev in kulturnih ljudi, ki so vestno in uspešno opravljali poslanstvo kulturne izmenjave. Tako je Hsuan Tang z začetka sedmega stoletja kljub velikim zemljepisnim nevšečnostim in težavam odšel na božjo pot v Indijo, kjer je ostal precej časa, medtem ko je prevajal in zbiral budistične spise. Njegovi prevodi, ki sodijo danes med klasiko kitajske literature, so imeli ogromen vpliv na kitajsko poezijo in prozo tudi v kasnejših obdobjih naše literature. Takšen način izmenjave kultur povečuje razumevanje in prijateljstvo med ljudmi na mnogo višji stopnji, hkrati pa koristi razvoju lastnih nacionalnih kultur. In ker so bile izmenjave kultur pri nas z drugimi deželami zelo pogoste v času dinastije Tang, smo v tem času tudi doživeli kulturni razcvet, zlasti na področju književnosti in umetnosti.

„Lahko bi torej dejali, da je vaša pot k nam tudi v smislu teh tradicij in koristi, o katerih ste pravkar govorili,“ sem segel v besedo kitajskemu sogovorniku.

„Seveda. Poglejte, razvoj industrije in razširitev trgovine sta omogočila izmenjavo kultur med Vzhodom in Zahodom daleč preko določenih zemljepisnih pregrad. Rezultat vsega tega pa je bilo soočenje piscev Zahoda z vzhodnjaško kulturo v obdobju renesance. Voltaire je napisal v svojem „Eseju o običajih“: Evropski knezi in trgovci so v celotnem odkrivanju Vzhoda iskali le bogastvo, filozofi pa so takoj odkrili novosti tako glede moralnega kot tudi fizikalnega sveta. Svoj esej pa je Voltaire začel z dolgim poglavjem o Kitajski. Tudi Goethe je v svojem delu „Pisništvo in resnica“ pokazal globoko spoštovanje do kitajske umetnosti in književnosti.

Sicer pa so bili to ljudje, ki so se znebili okvirov ozkega nacionalizma in so s svojimi pogledi zajeli ves svet. Tako je Goethe rekel 31. januarja 1827 svojemu tajniku Eckermannu: Vse bolj spoznavam, da je poezija splošna lastnina človeštva... Izraz nacionalna literatura sedaj ne pomeni dosti, pred nami je obdobje svetovne literature. Vsakdo pa bi si moral prizadevati za pospešitev njenega prihoda. To njegovo trditev sta tako razvoj človeške zgodovine kot napredek civilizacije tudi potrdila. Tudi Marx in Engels v svojem Komunističnem manifestu kažeta omenjeni pogled na razvoj kulture. Tako so intelektualne stvaritve postale splošna lastnina. Zato postajata nacionalna enostranost in ozkost mišljenja čedalje bolj nemogoča, številne nacionalne in lokalne literature pa so postale temelj porajajoči se svetovni književnosti.“

„In kdaj, se je po našem mišljenju, začelo to obdobje geotehevske weltiliterature-svetovne književnosti?“

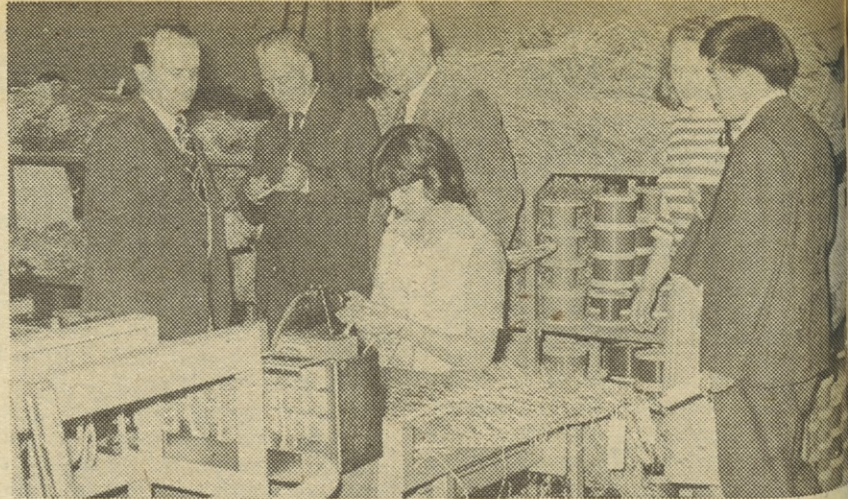
ZAHVALA

Ob smrti moje drage mame

ANTONIJE KOPITAR

se iskreno zahvaljujem sindikatu TOZD TV PRŽAN in sodelavkam za izraze sožalja, darovane vence ter spremstvo na njeni zadnji poti

hčerka Metka Skodlar

Kitajski gostje so si ogledali tudi proizvodnjo v ATC v Kranju.

„Takšna teza je zagledala luč sveta v začetnem obdobju parnega stroja. Sedaj pa živimo v obdobju elektronike. In svet je postal tako majhen. Samo pogledjte! Včeraj zjutraj sem zapustil Peking in se še istega dne zvečer udeležil sprejema, ki ga je priredil predsednik občinske skupščine Radovljica. Če torej gledamo le zemljepisno, je svet postal zares ena sama družina. In zato bi po mojem pojemu svetovne književnosti sedaj moral postati resničnost. Seveda pa to ne pomeni, da bi morali pri tem opustiti našo nacionalno književnost. Nasprotno, priti bi moralo celo do razvoja naših nacionalnih književnosti bolj kot kdajkoli prej.“

„Vendar pa so, kljub vašim resničnim ugotovitvam, spriči sedanjega položaja na svetu, vaše teze in želje v nekem smislu šele na začetku uresničevanja. Vsi vemo, kako je sodobni svet razklan na bloke, ideološko nestrpen, gospodarsko agresiven in podobno. Kaj menite ob vsem tem?“

„Mislim, da bi morali prav zdaj opustiti prav vse to, to je enostransko gledanje in ozko mišljenje, to dedščino preteklosti ali pa šovinizem velikih narodov ter aroganco glede lastne literature in odnosa do literature drugega, zlasti majhnega naroda. Vse to seveda danes še ni izkoreninjeno. Zato kljub temu menim, da je svetovna literatura tiste vrste literatura, ki jo sestavljajo vse najboljše literarne stvaritve vseh ljudi sveta — vse to je skupna last človeštva. Vsi ljudje sveta bi jo morali uživati, saj je v veliko pomoč pri pospeševanju boljšega razumevanja med ljudmi. S tem pa lahko ustvarjamo pravičnejši, srečnejši in kulturnejši novi svet.“

„Omenila sva že velike in male narode, njihove kulture in literature in kako gledate vi, kot pripadnik velikega naroda in velike kulture, na vse te probleme, ki so v bistvu tudi tema letošnjega blejskega mednarodnega pisateljskega srečanja?“

„Dežele so lahko velike ali pa majhne. Toda vse, brez izjeme, imajo svoje odlike — čeprav seveda tudi niso brez slabosti. Tudi s književnostmi vseh dežel je tako. Tako bi lahko odlike spoznavali drug in pri drugem ter jih izkoriščali za bogatitev lastne nacionalne književnosti ter kulturnega življenja lastnih ljudi, pri tem pa bi lahko še tekmovali. Zato naj cveti na stotine rož in na stotine šol naj tekmuje, pravimo pri nas na Kitajskem in preizkušamo v praksi vse to na področju književnosti in umetnosti. Cilj je jasen: začeti je treba uspešno z obdobjem nacionalne književnosti in umetnosti tako, da bomo lahko tudi mi prispevali svoj delež k splošnemu razcvetu svetovne literature. Vendar žal danes še nismo sposobni storiti nekaj takšnega v svetovnih razsežnostih. Mnoge dobre književnosti malih narodov še danes niso lahko dostopne tako kot literature velikih narodov. Vzroki za to so delno v nepoznavanju jezika, delno pa tudi v čisto človeških predsodkih.“

„Ob koncu bi vas povprašal še glede vaših pogledov o prihodnosti tematike, o kateri sva se pravkar pogovarjala.“

„Prepričan sem namreč, da smo prišli do tja, ko bi se moralo prej omenjeno stanje končati. Z vsemi sredstvi in delom se moramo resno truditi za čim boljšo književnost vseh ljudi sveta. In ta književnost naj bo resnična lastnina vsega človeštva. Zato se kitajski pisatelji trudimo po vseh svojih najboljših močeh, da bi skupaj s kolegi iz vseh dežel sveta dosegli konec sedanjega in takšnega stanja“ je zaključil naš razgovor sodobni kitajski pisatelj in naš gost Yeh Chun-chan.

Dušan Željčnov

PETI JULETOV SMUK ZA CMIROM

Planinsko društvo Iskra bo priredilo 9. in 10. junija — 5. Juletove smuk za Cmirom. Dobimo se v soboto 9. junija ob 6. zjutraj pred gostiščem Jelen v Šentvidu, od koder bo odhod z osebnimi avtomobili. Letos bo smuk že petič in bodo podeljene prve zlate značke. Iz Ljubljane se bomo odpeljali do Turkov planine v Vratih, kjer bomo pustili avtomobile, preskočili potok in se po lovski stezi povzpeli strmo v gozd. Te poti je kmalu konec, sledijo strma melišča med Vrbanovimi špicami in Cmirom, ki pa so spomladaj v snegu lahko prehodna. Po približno 5 urah hoje, bomo dosegli sedlo med Vrbanovim vrhom in Begunskim vrhom — od tu je čudovit pogled na Triglav. Do Kredarice, kjer bomo prenočili, je od tu še dobro uro hoda. V nedeljo zgodaj zjutraj se bomo s smučmi spustili po triglavskem ledeniku, nato prečili strma pobočja pod Ržjo in se po smeri pristopa spustili v dolino Vrat.

Spust za Cmirom je strm, pri meren le za dobre smučarje.

Prijavite se pri vodji izleta: BREDA JANČAR — ISKRA POT, tel.: 20-341, int. 341.

ČASOPISNE NOVICE

Ljubljanski Dnevnik obširneje poroča o merilnem aparatu Specol 20, ki je dobil zlato medaljo za vrhunski tehniški dosežek na področju merilne tehnike. Merilni aparat je rezultat poslovnega sodelovanja Iskre, vzhodnonemškega podjetja Carl Zeiss in Inštituta Jožef Stefan. V redno proizvodnjo ga je uvrstila horjuljska Iskra.

Minuli torek so v Nišu podpisali predstavniki PTT Niš in Iskre pogodbo o novi telefonski centrali za 15 tisoč telefonskih priključkov — poroča zagrebški Večernji list.

Zadnji dan marca je Iskra vključila v javni promet avtomatski telefonski centrali v Murski Soboti in Lendavi. Po zadržanih predstavnikov Iskre pa bodo do konca junija vključili v promet še vozliščni avtomatski telefonski centrali v Gornji Radgoni in Ljutomeru. S tem bo dana možnost za vključevanje pretežnega dela Prekmurja tudi v mednarodni avtomatski telefonski promet — tako piše Vestnik iz Murske Sobotice.

Številni jugoslovanski časniki so obširno poročali o 15-letnici našega centra za elektrooptiko in odprtje novih tovarniških prostorov. Članki navajajo investicijske naložbe in izvoz proizvodov. Skoraj pri vseh člankih je čutili poudarek na lastnem razvoju, za to sodobno vrhunsko tehnologijo.

Zagrebški Privredni vjesnik poroča, da je zastopstvo inozemskih podjetij Iskre iz Ljubljane priredilo v hotelu Intercontinental v Zagrebu demonstracijsko razstavo najnovejših naprav, izdelkov in opreme za mikrofilmsko tehniko iz proizvodnje ameriškega podjetja Kodak.

Ljubljanski Gospodarski vestnik zelo pohvalno obravnava lanskoletno proizvodnjo telekomunikacij iz Kranja. Članek se pričinja takole: „V največji in skrajni delovni organizaciji Elektromehaniki že dolgo niso bili tako zadovoljni ob zaključnem računu kot tokrat. Lani so dvignili produktivnost za 14 %. Elektromehanika se je lani finančno pa tudi kadrovske precej okrepila.“

Gospodarski vestnik iz Ljubljane poroča o rekonstrukciji predora pod Gradom. Med drugim piše, da bodo sredi marca začeli preurejati pol kilometra dolg predor pod Gradom (kar se še ni zgodilo). Investicijsko tehnično dokumentacijo za prezračevalne naprave in za razsvetljavo so izdelali strokovnjaki iz delovne organizacije Iskra-Avtomatika, TOZD Inženiringi.

Beograjski Potrošaški informator je posvetil precej prostora plinskimi katalitičnim pečem, ki jih izdeluje tovarna Alga v Vranju. Povod za članek je dobil list ob nesrečah, v katerih je doslej izgubilo življenje sedem državljanov. Kot vzrok za nesreče omenja tudi, da v Jugoslaviji ni standardov za takšne peči. Dokler jih ne bodo objavili, naj bi proizvodnjo vseh katalitičnih peči ustavili. Iskra je mimogrede omenjena kot proizvajalec katalitičnih peči.

Ljubljanski Dnevnik poroča v posebnem članku, kako zamude dražijo naložbe v črnomalski občini. Omenja tudi Iskra iz Semiča, ki prepočasno posodablja svoj strojni park.

Številni jugoslovanski časopisi so objavili sezname dobitnikov prvomajskih nagrad. Med njimi tudi Karla Željka iz Iskre. Nagradjen je bil za tehnološki razvoj pri novih aparatih za pomoč slepim.

Gospodarski vestnik iz Ljubljane obravnava minulo razstavo Alpe-Adria na Gospodarskem razstavišču, oz. del razstave pod geslom „Naredi — prihrani — izberi“. Pri tem navaja izdelke ročnega orodja iz tako imenovanega hobi programa in, da imata Iskra in grosupeljsko konkurenčno podjetje vso proizvodnjo že vnaprej prodano. Posledica tega je, da oba proizvajalca ne razmišljata o razširitev svojega programa, npr. na tračne brusilke. Članek je sestavil novinar Bogo Sajovic.

INDUSTRIJA ZA AVTOMATIKO, LJUBLJANA

PRODUKTNE SKUPINE

(Nadaljevanje s 7. strani)
inovacijskega procesa produktne skupine usklajeno v celoti,

— iz področja programsko—ekonomskih nalog morajo celovito oblikovati predloge letnih in srednjeročnih načrtov ter poslovne politike za realizacijo le-teh. Pri tem so dolžni ugotavljati rentabilnost posameznih proizvodov na svojem področju in predlagati višino udeležbe posameznih TOZD v skupnem prihodku. V zvezi s tem pa tudi določiti vrste možnih meril in kriterijev za uravnavanje dohodkovnih odnosov,

— iz področja svetovalnih nalog pa so dolžni oblikovati strokovna stališča pri sprejemanju odločitev, ki so bistvenega značaja za realizacijo ali spremembo sprejetih načrtov.

Glede na vsebino nalog, ki so jih produktne skupine dolžne izvajati, je njihova sestava naslednja: Produktne skupine sestavljajo najmanj po en predstavnik TOZD Trzinje, TOZD Razvojni institut in TOZD proizvodnje, v čigar proizvodni program sodi produkt oziroma skupina produktov. V primeru, če v proizvodnji enega ali več proizvodov v okviru produktne skupine sodeluje z bistvenim obsegom dela več TOZD proizvodnje, je v njeni

sestavi lahko imenovanih več predstavnikov omenjenih TOZD.

Člane in s tem produktne skupine imenuje poslovodni odbor delovne organizacije na predlog mnenja poslovodnih organov sodelujoče TOZD in na osnovi potreb za realizacijo sprejetih nalog. Imenovani so za nedoločen čas. Izbira članstva je bila neposredno vezana tudi na obširnost vsestranskih informacij, ki so potrebne pri delovanju produktnih skupin.

Torej, da bi zagotovili informacijo celotne problematike nekega produkta, so za člane s področja razvoja, trženja in produkcije izbrali vodstvene delavce. To pa ne pomeni, da v tem sklopu ne morejo delovati tudi drugi delavci, saj lahko člani produktne skupine za izvajanja nalog angažirajo tudi druge ustrezne delavce iz svojih organizacijskih enot, oz. TOZD. Iz tega izhaja tudi ugotovitev, ki so jo člani na prvem sestanku 9.5.1979. tudi izrazili, da bo produktne skupine potrebno glede na potrebe v prihodnosti dopolnjevati in razširjati.

Na omenjenem sestanku so sprejeli tudi sklepe, ki zavezujejo člane, da izvolijo vodje skupin in pripravijo program nalog, ki jih bodo obravnavali v letošnjem letu. Sestavni del programa mora biti srednjeročni plan Avtomatike za obdobje 1980—85.

Od 14. maja do 2. junija je v avli Iskrine stolpnice razstava jugoslovanskega stripa. Omenjena razstava je vključena v program drugega jugoslovanskega kongresa stripov, kateremu je prav tako Iskrina stolpnica ponudila svojo gostoljubno streho. O drugem jugoslovanskem kongresu stripov, ki poteka ob 60-letnici ustanovitve KPJ, oz. ZKJ, praznovanju dneva letalstva JLA in rojstnem dnevu tovariša Tita, bomo več poročali v prihodnji številki.

Prebrali smo za vas

Knjiga poljskega časnika in urednika Kazimierza Mocarskega „Pogovori z rabljem“ je vsekakor edinstveno in enkratno delo v zgodovinsko-memoarski literaturi na temo druge svetovne vojne.

Gre namreč za edinstven slučaj, ko je življenje samo pripeljalo v ječo skupaj morila in njegovo žrtev, konkretno našega avtorja in esesovskega generala Jurgena Stroopa. Tako je med skupnim bivanjem v celici obeh protagonistov in na podlagi pogovorov med njima nastalo delo, ki po svoji formi, razsežnosti, zanimivosti in tudi neposrednosti daleč prekaša podobna dela.

Jurgen Strop, general SS in policije, je bil namreč eden najvidnejših esesovskih veljakov. Himmlerjev zaupnik in ubogljiv izvrševalec njegovih vojnih zločinov, za kar sta ga tako ameriško kot poljsko vojaško sodišče obsodili na smrt in je bil leta 1952 obešen v Varšavi. Njegovo zločinsko delovanje med drugo svetovno vojno se je dokazano raztezalo skoraj na vse evropske dežele od Francije do Ukrajine, od Poljske do Grčije, kjer je bil povzročitelj številnih in hudih zločinov proti človeštvu v ZSSR in Balkanu. Predvsem pa je bil neposredno odgovoren za uničenje varšavskega geta leta 1943, ko je bilo usmrčenih nad 70.000 Židov.

Popolnoma drugačna, a nič kaj prizanesljiva pa ni bila usoda tudi z njegovim sogovornikom, avtorjem naših pogovorov, ki je, kot smo že omenili, preživel dlje časa v isti celici skupaj z vojnim zločincem in še z nekim hitlerjevskim policistom, ki se je pisal Schielke. V času skupnega bivanja v celici je prišlo do pogovorov, ki jih je izzvalo deloma skupno jetniško življenje, predvsem pa želja Mocarskega, ki je bil spreten in zvedav pa tudi razgledan častnikar, hkrati pa dobro obveščen član poljskega odporniškega gibanja, da bi zvedel in dognal, kdo, kaj in kakšno so ti ljudje. In takosov nastali ti pogovori, ki jih je avtor začel zapisovati, preverjati in oblikovati, brž ko je prišel iz ječe in bil rehabilitiran.

Tako je torej nastalo delo, ki po svoji dokumentarnosti prerašča običajno zgodovinsko delo, saj se je naš avtor poglobljal tudi v sociologijo in bistvo nacizma ter s tem veliko prispeval k razjasnitvi takšnega negativnega fenomena, ki ga danes na kratko označujemo s fašizmom ali nacizmom. In še nekaj je značilno za to delo, ki je odlično in spretno napisano. Gre za dejstvo, da je to besedilo brez olepšav, fantaziranja in netočnosti; to je ambiciozno besedilo, pri čemer je ta ambicioznost upravičena, zakaj napisano je nenavadno domiselno, čeprav je v svojih sodbah zadržano.

Knjigo Kazimierza Mocarskega „Pogovori z rabljem“ je izdala založba „Borec“ v prevodu Franceta Vodnika in opremi Matjaža Vipotnika.

D.Ž.